

3-47

პირველი

6

1930

სახელგამი

საბჭო-საქართველოს სოფელი

მიმდინარე წლის 20 მარტიდან 20 აპრილამდე ტარდება სრულიად საქართველოს საბავშვო პიონერაქტივის ვადარჩევა. ეს კამპანია ტარდება არა მარტო ამიერკავკასიის ფარგლებში, არამედ მასში ჩაბმულია მთელი სამკოთა კავშირის პიონერორგანიზაციები.

ამ კამპანიის ამოცანებია გააძლიეროს საბავშვო პიონერაქტივის როლი და მნიშვნელობა, აგრეთვე შეგნება დაველდებით სამშუაოს პასუხისმგებლობისა ორგანიზაციის წინაშე.

ამასთან ერთად კამპანიამ უნდა დაგვანახოს, როგორ ეხმარება ჩვენი პიონერაქტივი ბავშვთა ორგანიზაციულად მოწყობის საქმეს ხუთწლიანი გეგმის მთავარი ნაწილების შესასრულებლად, საწარმოო ლაშქრობას ქალაქად და კოლმეურნეობის მშენებლობაში მონაწილეობას სოფლად, როგორ მონაწილეობს პიონერთა მთელი მასა ორგანიზაციის ყველა მთავარ საქმეში.

ამისათვის პიონერთა ჯგუფის და ინდივიდუალურ ჯგუფთა მიერ მუშაობის გამოკვლევის შემდეგ, საბავშვო აქტივი თავის მუშაობის შესახებ ანგარიშს აბარებს რგოლების და კოლექტივების შეკრებებზე.

ვადარჩევაში ჩაბმული არიან პიონერკოლექტივთა საბჭოს თავმჯდომარეები, კოლექტივის საბჭო, რგოლების ხელმძღვანელები, მათი თანაშემწეები და კვლის ვაზეთების სარედაქციო კოლეგია. ახალი აქტივის შემადგენლობაში მეტი უნდა აირჩეს პიონერები—მუშების, მოჯამაჯირეების, უღარბებისა, შინამრეწველთა და კოლმეურნეთა შეილები, მთავარი კი—საუკეთესო პიონერკომკავშირელთა წამოყენება კოლექტივის საბჭოს თავმჯდომარეებად.

საჭიროა კოლექტივის საბჭოს თავმჯდომარეები საქმით იყონ კოლექტივის ხელმძღვანელის თანაშემწეები, არ უციდინდნ ხელმძღვანელის მითითებას და შეეძლოს მორიგი ამოცანების წასოყენება. მხოლოდ მაშინ არ გვეყოლება ხელმძღვანელი გაღიები, რომლებიც ყველაფერს „ფიქრობენ და აკეთებენ“ ყველა პიონერის მაგიერად. მაშინ უფრო საინტერესო იქნება კოლექტივში მუშაობა და პიონერები მეტ თვითშემოქმედებას და ინიციატივას გამოიჩენენ.

ლოზუნგი „პიონერები არიან თავისი ორგანიზაციის პატრონები“ ამ კამპანიის დროს უნდა განხორციელდეს რაც საქმით უნდა დაინახოთ; ეს იმას ნიშნავს, რომ პიონერაქტივის როლი საგარეობად იზრდება და ახალბედა საჭირო ამ კამპანიის შემდეგ მასწინე მოეწოდება თაბიბთა მთელი რიგი, მოკლევადიანი კურსები, საბავშვო აქტივის სემინარები; საჭიროა თითოეულმა აქტივის პიონერმა იცოდეს, რა მორიგი ამოცანები დგას ორგანიზაციის წინაშე, მთავარი კი ისაა, თუ როგორ შევძლებდეს ეს ამოცანები პრაქტიკულად და როგორ შევძლებდეს ამის ირგვლივ მთელი ბავშობა სოცშეჯიბრის საფუძველზე.

ამ კამპანიაში დიდი, დიდი მნიშვნელობა აქვს პრაქტიკული და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების, კომკავშირელთა და მშობლების მონაწილეობას. რასაცირველ საზოგადოების საუკეთესო მონაწილეობად ჩვენ ველოდებით პიონერთა თვითმხრე კოლექტივთან მუშაობა მიხედვით სეთა რაზმების მოწყობას როგორც ქალაქად, აგრეთვე სოფლად.

წარმოდგენილია კამპანიის კარგად ჩატარება, თუ ფართოდ არ გამოვიყენებთ თვითორტიკას და კოლექტივთა და ცალკეულ პიონერ-აქტივისტთა ნაკლებობას კრიტიკას, რაც უნდა აწარმოონ ბავშვთა ფართო მასებში, რომლებიც ამოღებიან არიან პიონერ-მომძიარებაში. თვითკრიტიკამ თითოეულ პიონერში პასუხისმგებლობის შეყენება უნდა განავითაროს და თავიდან ააცილოს ცალკეულ შეკლამებზე ბავშვთა კომუნისტური ორგანიზაციის მუშაობაში.

აშკარად უნდა ითქვას, რომ ბევრია ისეთი პიონერი, რომლებსაც არ უყვარს მათი ნაკლის გამოშკარება და მასზე მითითება, მას კი შეუძლია ნორმ პიონერთა ორგანიზაციის მუშაობის დიდი შეჩერება, და აღიზრდება ხალხი ძველი ჩუღლებითა და მისწრაფებით.

აი, რატომ უნდა გამოაშკარავოს ამ კამპანიაში მოლაყებ აქტივისტები, რომლებიც მოწყვეტიან თავისი კოლექტივის ცხოვრებას.

საუკეთესო საბავშვო აქტივის ახალი კადრით და ამასთან ერთად ბავშვთა მთელი მასებით საჭიროა პიონერული ფართო ლაშქრობა, რომ კიდევ უფრო დაეაჩქაროს წინსვლა ხუთწლიანი დიდი გეგმის შესასრულებლად.

მ. კოლოხი

შ ი ნ ბ ა რ ს ი:

	გვ.	გვ.
1. როგორ იპოვნა თუჯამ დაკარგული მამა — ბ. ჩხეიძის	1.	15
2. აფურხანა — ბ. ჩხეიძის	6.	
3. ჩვენი ცოცხალი საქმეები — გაჭეი	8.	
4. საზღვრის გადალახვა — მოთხ. ს. ერთაწმინდელის	10.	
5. საგაზაფხულო თესვა — ლექსი ალ. ბილანიშვილის	11.	
6. პირველი კომუნა — ლექსი ბ. ეულის	13.	
7. რემბელის კვირეული — ლექსი ი. აბაშიძის	13.	
8. როგორ უნდა ვიცხოვროთ სოციალისტურ ქალაქში — ბ. კრუხსკაიანი	14.	
9. შირვან-ზადე — წერილი	15.	
10. ბავშვები იბრძოდნენ პარიზის ბარბარულზე — პიონერი ვალციხის	15.	
11. ტიროვლი — მოთხრობა — მ. კეჩუაშვილის	16.	
12. საბავშვო აქტივის ვადარჩევა — მ. კოლოხის — გარეკანი მე-2 გვერდზე		
13. ვაგაფუჯიბესათ ბავშვთა კვება — მ. კ. ა. გარეკანი მე-4 გვერდზე		

31 მარტი

№ 6

წელიწადი მეხუთე

1930

პ ი ო ნ მ რ ი

საქართველოში ბ. კ. ა. ცენტრალური და ტვილისის ბიურ-
ენის და განათლების სახალხო კომისარიატის სოციალური
აღწერის მთავარმართველების ქურნალი მაგმებისათვის

როგორ იპოვნა თუჯამ დაპარკული გეგა

თებერლის სუსხიანი დღეები. მთები დაფარულია თოვლის ზეფებით. სურამის ზეფით პატარა სოფელში დაბანაკებულია წითელი არმიის ერთი ნაწილი. ისინი ორი დღეა უშედეგოდ ეძებენ მთაზე გადასასვლელი გზის მკოდენ გამცილებელს, რომ ნინოს მხრიდან წამოსულ წითელი ჯარის მეორე ნაწილს კორბოულის პუნქტში შეხვდენ. არა და მთელი რაიონი მენშევიკების გვარდიელებმა დაიჭირეს. იჭერენ მოჯამაგირეებს, მწყემსებს და საშინლად აწამებენ. ნამეტნავად მუშებს ემტერებიან. თუ სადმე დაიჭირეს, აუცილებლად დახვრტენ.

თუჯა ღელას გაოჰავარა და სამხედრო კომისართან მოვიდა.

— თუ გინდათ, მე გადაგიყვანთ მთაზე. სამხედრო კომისარმა ამხანავმა ქორიძემ გულიანად გადაიხარხარა და უთხრა.

— რა გეგვა, პატარა ბიჭო, ასე მამაცი რომ ყოფილხარ?

— მე ნამდვილი სახელი ვასილა მქვია, მეტსახელად თუჯა.

— რატომ დაგარკვეს ასე?

— აბა რა ვიცი. ისე, ბიჭებმა თამაშობაში შემატყვეს და ახლა კიდევც მოწონს.

— ხა... ხა... ხა...

გადაიხარხარა სამხედრო კომისარმა ქორიძემ და თანაც დაუმტა:

— მერ მართლაც მარჯვე ბიჭი იქნები, თუჯა!

— ძა ქორიძე! მე მგლის რომ არ მშინებოდა, ორი დღის წინად წავედოდი ბიძისთან მთის ვადალმა.

თუჯა სამგზავროდ ემზადებოდა

— მარტო მგლის გეშინა? ნუთუ სხვა ნადირი არ იცის თქვენ მთაში?

— როგორ არა, ძია... მელიაც ბევრია. მას კაცის დაშავება არ შეუძლია. ის მსურნავი მარტო ქათმებთან იჩენს გმირობას, ნამეტნავად კი მამლაყინწებთან. კვერნაც ბევრია, მაგრამ მე სრულიადაც არ მეშინია მისი. ამ ერთი თვის წინად კეტებთ მოგმეგვეთ. მგლის კი ცოტა მეშინია. ის წყეული სულ კიბობს აღრქიალებს, მეტად შეუბრალებელია. ჩვენ მეზობელ ობლებს მარტო ერთი ძროხა ჰყავდათ და ისიც დაუგლიჯა. იმიტომაც ბიძია ლეშზე ჩაუსაფრდა და კიდევც მოჰკლა.

ახ, ნეტავ ერთი თოფის მოხმარება შემიძლოს და მერე ნახოს იმ მაწანწალომ თავისი სერი!

თუჯამ პატარა მუქი გულში მაგრად ჩაიკრა.

— არხინად იყავი, თუჯა. გაიზრდები, თოვის მოხმარებასაც ისწავლი.

დაამიღა ქორიძემ თუჯა და ხელი თაგზე დაუსვა.

— ძია, შენ ხომ არ გეშინია მგლისა?

თუჯამ ქვეფიდან შეხდა ქორიძეს, თითქოს უნდოდა გაეგო, იმასაც ხომ არ ეშინოდა, ქორიძემ კი უფრო ხმა-მალა გადაიხარხარა და მიუგო:

— ეს როგორი კითხვა მოგივიდა, თუჯა. ჩვენ წითელი არმია ვართ. მეფის გენერლების ხროვა, ინგლისის და საფრანგეთის ზარბაზნებით შეიარაღებული, გარს გეგვხია და ვერაფერი დაგვაკლო და მგელი რას გვიზამს?

— თუ ეგრე, მე მოვდივარ. ისეთი მოკლე გზები ვიცი, რომ ხვალ საღამოს კორბოულში გადაგიყვანთ თქვენს ნაწილთან შეგაერთებ დაქვე კი ბორისთან დაერჩები.

— მაშ გავიძებ. თუ გინდა, უკან იარე ნაკვალევში.

გზას ჩვენ გავაკვლევთ, შენ მხოლოდ გვიჩვენე, საით უნდა წავიდეთ.

— ძია, თქვენ მხოლოდ მგელი მომიგერიეთ და სხვა მე ვიცი. მამაჩემი მუშაა... რკინის გზაზე მემანქანედ. ახლა ისიც წითელ არმიიაშია. მე კიდევც მიხარია. აი, ჩემი მამიკო დაბრუნდება შენ, მომიყვება, როგორ ებრძოდა მენშევიკების გვრდიელებს, მოუქმენ... მოუქმენ... და მერე მეც მოუყვები, როგორ გადაგაყვანეთ ტენეანების მთაზე.

თუჯამ უტებ წარბი შეიკრა, შეიბნია სათბური, მასარას დაუძახა და ვანზე სწორებაში დადგა. ხელი ჯარისკაცით საფეთქელთან მიიღო და წამოიყვარა:

— მესმის, ამხანავო. ქორიძე! სანამ არ მიგიყვანთ კორბოულში, ისე მიბრძანეთ, როგორც თქვენს ერთ წითელარმიელს.

თუჯას ასეთი მოქცევა მეტად მოულოდნელი იყო. წითელარმიელთან ერთად გადაიხარხარეს.

ქობილად რომ გამოვიდენ, შუადღეს გადაცილებული იყო. მოდიოდა ხშირი ფანტელა მშრალი თოვლი და ქარი ატრიალებდა.

სოფელში თუჯას მეტს ყველას ეშინოდა გარეთ გამოსვლის. მინდობზე ქუხდა ზარბაზნები და ტყვიამფრქვევლის ხმა კაცანებით მოდიოდა.

აგრე გადაიარეს მენშევიკებს სვარდიელებმა. სოფელში მოავროდეს მოჯამაგირეები, ჯერამილას პირზე გაიყვანეს და დახვრტეს. ერთი მოჯამაგირე თუჯას კარგი მეგობარი იყო. ზამთარში მარხილებზე დაისვენდა

თუჯას და მთელი დღე აცურავებდა. ზაფხულში კიდევ, კულაის კამეჩებს რომ მტკვარში საბანაოდ წაიყვანდა, თუჯას რქებში ჩასვამდა და ისე აბანებდა. თუჯას მამამ იმ მოჯამგირის წერა-კითხვა ასწავლა. გვიარდილებმა ახლა მას ბოლშევიკობა დასწამეს და მოჰკლეს. თუჯას უნდოდა სამაგიერო გადაეხადა საყვარელი მეგობრის მოკვლისათვის, მხოლოდ დედამ ვარეთ არ გამოუშვა, ბაბუა კი ვაჟსავარდა.

თუჯას ბევრი კიდევ სხვა ამბავი გაახსენდა, მაგრამ ფიჭრის დრო სრულიადაც არ იყო. საღამო მოახლოვდა, მთის გზა კი გადაღდა. დაიწყო ხელუხლებელი წიფლარის ტყვრები. შორიდან მოისმის მგლის ყმუილი. შეშინებული ბასარა წითელარმიელების ახლოს გულზვიდად ჰყეფს, შორს წასვლის კი ვერ ბედავს, პირდაპირ მიძუნძულებს, ასე ჰგონია, თუჯა ბიძასთან მიდის ლღორაში. რამდენჯერ გადაურბენია თავის საყვარელ პატრონ თუჯასთან ერთად ამ მივებზე. მხოლოდ ზაფხულში, როდესაც ყოველ ბუჩქში კინკრაქა ძვრება, კრუხი შავში ჭახჭახებს, ქორი სტვენს, წიფობელა საამუერი კრუტუნით მარწყვს დასტრიალებს, ნული სიო დანავარდობს, ასწლოვანი წიფლის ტოტები კი გუგუუნებენ. ახლა კი თოვლია, ზვავი და უშველელები. ქუორი აღარ იხედება. მარმალილოს ქანდაკებას ვით ღვინა წიფლის თეთრი სვეტები.

— ძია, შეიღები თქვენცა გაყავთ?
დიდი ხნის სიჩუმის შემდეგ შეეკითხა თუჯა სულგანანულ ქორიძეს.

- როგორ არა. ერთი შენოდენაა.
- მაშ იმასაც შეუძლია თოვლის კვლევა.
- ალბათ. შენსავით მარჯვეა. აი, ბრძოლის მოგრჩებთ, შენი მამაც შენ დაბრუნდება. მე ისევ ჩემ ქარბანაში ვიმუშავებ, მეურ წერილს მოგწერ.

— მეც მოგწერ, ძია. ერთი წელიწადი იქნება წავალ და უკვე მამას მიეწერე წერილი.

— აი გითხარი, რომ მარჯვე ხარ!
— მეჩე სურამში ჩამოვალთ საავარკოდ, შეიღებს გავაცნობ და მეგობრები იყავით.

— თუ ჩემი მეგობრობა უნდა თქვენ შეიღს, ჩემსავით კარგი ბურთაობა უნდა იცოდეს. „გადადენიანია ჩემს ტოლებს ვეჯობებში.“

ლაპარაკსა და თოვლის ბრძოლაში თუჯა შეუშინებულად დაღლილიყო. თავის უნებურად თოვლში ჩაიკეცა.

— ჰეი, ვანია! მოდი, აყვლიე თოვლი! — დიახა ქორიძემ.

— ძია ქორიძე, ნუ უძახი ვანიას, ისევ მე ვაყვლიე. ეხვეწებოდა თუჯა.

— ჩუმად! შენ ახლა წითელარმიელი ხარ, ჩემს ბრძანებას უნდა დემორჩილო, — დამაჯერებლად მიუყო ქორიძემ, რომ თუჯას ხეყწა არ გაემეორებინა.

— მესმის!..
დაიახა თუჯამ და უკან გაღმოდგა, ვანია კი ვზას ვერ იკლევდა. ორჯერ გადაუხვია და ფეხები ქუორში გაებლანდა.

— ძია! ვანია პირდაპირ ბასარას კვალს მიჰყვება და ფეხი აღარ ჩაუვარდება. ბასარა პირდაპირ მაგარი გზით მიძუნძულებს.

წითელარმიელები მიდიოდნენ. თოვლი კი თითო წუთში თითო მტკაველს უმატებდა. სიჩუმე ისევ თუჯამ დაარკობდა.

— ძია! მე როგორ-ღა გავაცნო ჩემი მამა? ჩემი მამიკო ღიდი ხანია წაიდა.

სოლნლის რაიონის კოლექტივის ხელმძღვანელთა გადასამზადებელი კურსების სსმენელები

ნეტავ კი ვნახავდემ. დედაც სულ წყუხს. ცოტას მაშინ გავიხარებთ ხოლმე, როცა წერილი მოგვდის. მასაც ძალიან ავგიანებს.

— შენ მარჯვენ დიყავი, თუჯა, მამას სულ მალე ნახავ, სულ მალე დაბრუნდება.

III

ქორიძემ თუჯა აიშედა, მაგრამ თვითონ კი ძალზე ამოიხენება. მოაგონდა თავისი ოთხი წერილი ბავშვი. რაი ომშია, ერთხელაც არ დაფიქრებულა მათზე. ოთხი წელია, რაც მარტო წერილებით იცის ამბავი. მასაც მოსდის თავისი შეიღების პატარა ხელებით დაბლაჯნილი წერილები. ერთხელ სურათიც მოუყვიადა. როდესაც მარტო რჩება, აპოილებს, გულში ჩაიკრავს საყვარელ სურათს მაგრამ შინ კი ვერ მიდის. აგერ მენშევიკების გვარდიელურება გულშია ცადასწევს სოფელი. დაგაროვებს მუშები, მოჯამაგირეები, დაქერილი წითელარმიელები და დახვრიტებს. ზოგს კილევ ხმლებით გაუჩეხებს თალები და გარეთ ტურების შესაქმელად დაჰყარებს. გლეხებს დაძარბვის ნებაც არ მისცეს. ასე ხომ არ შეიძლება წყუელი გვარდიელების გაშვება. რამდენ მისი შვალეებასთანაა აატრიტები.

ასე ფიქრობდა ქორიძე და თავს თავს ფიცს აძლევდა, რომ სანამ გვარდიელებს მთლად არ დაამარცხებდნენ, ის შეიღების სანახავად შეგებულბასაც კი არ აიღებდა.

— შენ როდის-ღა წახვალ, ძია, შინ?—ქორიძის სიჩუმით გაკვირებული შეეკითხა თუჯა.

— შე შინ მანამდე არ წახვალ, სანამ ბოროტი ადამიანები მუშებსა და მოჯამაგირე გლეხებს ჰკლავენ, მათ ცოლშვილს კი შიმშილ-სიცივით სიცოცხლეს ამწარებენ.

— მაშ წითელი არმია მოჯამაგირეების და მუშების დამცველია?

ამ კითხვაზე ქორიძემ კილევ გადაიხარხარა.

— მაშ ვინ იქნება. ჩვენ თვითონ მუშები ვართ, გლეხები და მოჯამაგირეები. აკი მამაშენიც მუშაა და წითელ არმიასიც იბრძვის!

— მერე და როლზე გამოემკიდა ჯოხით ჩვენი მელუქნე? აკი ასე ვუთხარი მეც მის ღუქანთან მოგროვილ გლეხებს?

— ის გვარდიელები სწორედ იმ ვაჭრის დამცველები არიან, — მიუგო ქორიძემ.

თუჯამ თავი გადააქანა და თავისთვის ჩაილაპარაკა:

— აკი იმისთვის გემეტრებდა ის წყუელი!

შუა ტერეში შევიდნენ. მგლების შიში სრულებით დაეკარგა.

ახლა კილევაც უხაროდა, რომ ამ საშინელი ნადირის ყმითილ ასე ახლო ესმოდა და მას კილევ სრულიადაც არ ეშინოდა.

მარტო ზევაი თოვლი აჭირვებდა საქმეს. წითელარმიელები დაილაღნენ. ქარმა გამოურია სველი თოვა და წყალმა ბეჭებში გაატანა.

შუალამისას ტყეს აცილდნენ, გადავიდნენ ტრიალ მინდორზე ტენფანების სათიბეში, ქერისა და კარტოფლის ყანეში. გამოიწნა ბოსტენი. ზაფხულობით იქ ძროხები უდგამთ და მწყემსები შიგ ცხოვრობენ, ახლა კი ყველანი ბარში წასულან საზამთროდ. ამიტომაც კვამლი აღარსად არ ამოიღის. წითელარმიელები ფეხებს ბიჯებში ხელით ეხმარებოდნენ, ისე დაილაღნენ. ათეულობით ჩამოირიდნენ ბოსტენში. გაოფლალ მეომრებს შესცივ-

საბავშვო ბაღის სასარგებლოდ

დათ, კბილებს არაკუნებენ და ძილი არავის არ მოსდის-სოფლამდე ჯერ კილევ ათეული კილომეტრია. თუ გინ. დათ ახლოსაც რომ იყოს, ასეთ ზევაში სიარული ქარბუქში დალუპვასა ნიშნავს. ასანთი ყველა დალობია და არ ეკიდება.

IV

თუჯა ზეზე წამოხტა.

— ძია ქორიძე, ცეცხლი არ დავანთოთ?

— ჩვენ მარტო თოვლი და წყალი გვაქვს, — მიუგო ქორიძემ და ფარაჯა უღრო შემოიხიზა.

— შენ დარღვი ნუ გავქვს. მხოლოდ პატარა ფოლადის ნაჭერი მიშოვით, — დამშვიდებით მიუგო თუჯამ.

— ჩვენი იარაღი სულ ფოლადია, მაგრამ კვეხად არცერთი არ გამოვდგება.

ამ პასუხმა თუჯა ძლიან დააფიქრა. ქორიძე მართალი იყო. ფოლადი თუნედი რომ ეშოვათ, ტალისთვის კვესი არ იყო. იმედს მაინც არ კარგავდა. კედლის ქდებებს შეჭყვა, სარტყლებში ხელებს აფათურებდა და უტებ დაიყვარა:

— ცეცხლი დავანთოთ!.. დავანთოთ ცეცხლი!

— მერე როგორ?!

ქორიძე ზეზე წამოიჭრა. თუჯა ზევიდან მოოცავდა. ხელში მოხარული ამედის ნაჭერი ეჭირა.

— ძია! ამოიღე რევოლვერი, აი, ნაჭერს ესროლე და ცეცხლი გვექნება. ლულა ახლოს მიიტანე. ისე, რომ არცერთი ნაჭერწყალი არ დაეკარგოს.

რევოლვერი გვარად. ამედის ნაჭერიდან ავარდა საამური სუნი. ცოტა ხნის შემდეგ გამოიწნა ცეცხლი, რო-

მელიც ნელა ფართოვდებოდა. ქოხებში ყველგან გააჩალეს გუზგუზა ცეცხლი. წითელარმიელები თბებოდნენ. ფარაჯები და ფეხსახვევები შრებოდა. აღიოდა ოხზივარი ოფლის სუნით. თუჯა ხარობდა. აგერ შემოსდგეს ბაქები, და ჩაი გაჩალდა.

— ამხანაგო ქორიძე, რატომ საჭმელს არ ატანთ ჩაის?

— ჩვენ ერთი ნაჭერი პურიც არა გვაქვს.

— კარტოფილი რომ გიშოვნით, როგორი იქნება? — უთხრა თუჯამ და ისე ამყაიდ გადახედა წითელარმიელებს, თითქოს ეს არის კარტოფილები ჯიბეში აქვს, ჩაიყოფს ხელს და ამოალაგებსო.

— აბა სად არის?!

თუჯა ზეზე წამოხტა, ბოსლის ყველა კუთხეს ფეხით სინჯავ დაუწყო, თანაც ამბობდა.

— ჩვენ რომ ახლა სოფელში მივალოთ, იქაური გლეხები ამ მთაში კარტოფილს სთქვანენ. აქვე ბოსელში ინახავენ ორმოში. გახაფხულზე სურამში გადააქეთ და პყილიან.

აი, კიდევაც მივაგენი.

მან გადმოსწია დაფარებული ნამჯა, და გამოჩნდა კარტოფილი. არმიელები ერთად მოგროვდნენ. ყველას მადას უშლიდა ეს საწუთკარი საჭმელი, მაგრამ აბა ვინ ახლებდა ხელს. ქორიძე კიდევ ლაპარაკობდა:

— ამხანაგებო, არ შეიძლება ხელის მოკიდება. რას იფიქრებთ გლეხები? გადმოიარა წითელმა არმიამ და კარტოფილი შეგვიტანაო!

— სწორია!! სწორია!!! შიმშილითაც რომ დაივიწყოთ, ხელსაც არ ვახლებთ, — დაემოწმენ იქით-აქედან არმიელები და პირის წლაპუნით უკან გაბრუნდნენ და თანაც ამბობდნენ:

— ვაა... რა კარტოფილია მერე, ორი რომ შესჭამო, ვაქაცას დააპურებს.

— კარტოფილის პატრონს მე ვიცნობ. მამაჩემის სახელით ეგრეც და კიდევაც ვაგებდებო. თუ ფულს არ დიგვეჯერდებიან, ფარაჯები მივიცეთ, — ცხარობდა თუჯა.

— რომ ეწყინოსთ?.. რომ ეწყინოსთ?..

კარტოფილის ხელის ნიკიდება არავის უნდოდა. მაგრამ შიმშილი უფრო ღონიერი აღმოჩნდა. არმიელებმა ქვაბუნები აავსეს და ცეცხლზე შემოაქიდეს. ორზოს საიმედოდ დააყარეს მიწა. თუჯამ ახლა საღდაც დირბზე შემოდებოდა ქვაპარილიც აღმოაჩინა. კარტოფილი მოიხარა. არმიელებმა ჩქარა უტყვიდნენ და ცხელი პირს იწვამდნენ. დალილი თუჯაც მადიანად შეექცეოდა, თანაც სასის წვით ელაპარაკებოდა ქორიძეს:

— ძია... ფა... რიიიი... იქნება ჩემი მათამიკაც კარტოფილს სჭამს ახლა.

— მართლა და, რა ჰქვია, ბიჭო, მამაშენს?

შეგითხა ქორიძე და თითქოს თუჯას თვალებში და სახეში აღმოაჩინა ვიღაც სამხედრო კომისრის მსგავსება.

— ჩემი მამა მოსამეა, სახელად ილია ჰქვია.

ქორიძე გაშეშდა. ნუთუ... ის... იყო...

V.

ლამე მოიწმინდა. თოკლი გაჰყინა. ჯანმოკრეფილი წითელარმიელები მოყინულზე მიდიოდნენ. თოკლი ფეხს არ იჭერდა. აი, გადაადგენ კიდევაც გორაკს, სოფელი ახლოა. ხელისგულივით მოჩანს სახლები. გაღმა მხრიდან

ქრის პაცანა-პიონერი ტრამევის სახელოსნოში მუშაობის დროს

სროლა მოისმა. ქორიძემ ღებრბინდში გახედა. მეორე მხრიდან წამოსული წითელი არმიის ნაწილი ესროდა სოფლიდან გაქცეულ გვარდიელებს.

მთვრალი გვარდიელები სოფლის ბოლოში არეულ-დარეულად გარბოდნენ. ქორიძემ ორი მხვერაიე გაგზავნა, სხვები კი ჩაესაფრენ.

— ამხანაგო ქორიძე! ესენი ვინლან?

თუჯამ ხელი ტყის პირისკენ გაიშვირა. იქიდან მოჩანდა შეეგუფებული ხალხი. თქმებზე ეტყობოდათ, რომ გვარდიელები იყვნენ. ვიღაცებს ხელ-ფეხს უბორაკედნენ და რიგზე აწყობდნენ.

— ეს ძალიან საინტერესოა, — ჩაილაპარაკა ქორიძემ, ორი ოცული გამოჰყო და წინ გადავიდა. თუჯაც ფეხ-ღვეხს მისდევდა.

— ამხანაგო ქორიძე, ეს გვარდიელებია! ამ გლეხებს რალას უქოკეიე ხელებს? — ხმის კანკალით ეკითხებოდა თუჯა და თანაც იჩქაროდა. ქორიძე კი ხმას აღარავის სცემდა. ბოლოს, თითქოს ცეცხლი მოეკიდა, თავში ხელი შემოიკრა და სთქვა:

— მუშებს და გლეხებს ზვრეტავენ ეგ წყეულები. თუჯა: შენ თოვლი ჩატკენე, ჩაწეკე და ზევით არ ამოიხედო.

— მესმის! — იყო პასუხი და თუჯა ჩაწეკა. მაგრამ აბა რა მოასვენებთ თუჯას. ნელ-ნელა თავი ამოჰყო თოვლიდან. აი, ქორიძეს ოცეულები მიუხაზოდნენ ტყეს. ჩაესაფრენ. იმ გვარდიელებმა ხელ-ფეხშეკრულები გაამწკრივეს. აი, აღეს კიდევაც ხელში თოფები, გამოუმჩინეს. ოლარონმა მღვდელმა ხელი წვერებზე დაისვა და ჯვარი პირთან მიუტანა. გლეხებმა კი ჯვარს და მღვდელს შეაფურთხეს. მღვდელი განზე გადავა. აი, კიდევაც უნდა ესროლონ.

ქორიძეს რკინასავით ხმამ იქვეა:

— შესდევით!

გვარდიელები შეშინდნენ. თავის ზურგს უკან დაინახეს წითელი არმიის ნაწილი, სასროლად მომზადებული. იარაღ ხელი ვაუშვეს და გასაქცევად მოემზადნენ.

— ფეხი არ დასძრათ!— კვლავ დაუყვირა ქორიძემ. გვარდიელები გაჩერდნენ და პატიებას ითხოვედნენ. დასახერხებლად გამზადილი გლახები იმ სოფლის მო-

ჯამავიერე და მწყემსები აღმოჩნდნენ. მათ გვარდიელებს სიმინდი და თივა არ მისცეს. ჯერ იმიტომ, რომ არა ჰქონდათ და მერტყე— გვალმა მხრიდან წითელი არმიის ნაწილები მოდიოდნენ და მათთან გაქცევა დააპირეს. გულმოსულ მთვრალ გვარდიელებს დახვრეტა უნდოდათ. კიდეც რომ ერთ წამს დაეგვიანებიათ თუჯას და ქორიძეს, დიდი საცოდაობა მოხდებოდა.

გაღარჩენილმა გლახებმა კეტები მოსძებნეს და გვარდიელებს სულ თავპირი დაამტვრიეს. ქორიძე მათ ამშვილებდა, სულ ასე უყვიროდა:

— მოიცადეთ, ამხანაგებო, მაგათ მერე ვაგუსწორებთ.

ნაწილიდან ორი თოფიანი მარჯვე ბიჭი გამოარჩია და ტუსალები ვადასცა.

— თქვენში რომელია გიორგი ტეფნაძე?

— მე, ამხანაგო.

მოჯამავიერე წინ წამოადგა.

— ამ ბიჭს იცნობ?

ქორიძემ ხელი თუჯაზე მიუშვირა.

— ვიცნობ! ჩვენი ილას შვილია, მოსაძის.

— მაშ წუხელის თქვენ ქიხში გავათენეთ მთახე-

ძალიან გეშოიდა. თქვენ დაუყოთხავად კარტოფილი ეჭამეთ. ფული რამდენიც გინდათ მაიღეთ, თუ არა და მიხელები იხებეთ. ძალიან გეშოიდა, თორემ კარტოფილს არ შეგეჭამი-ლით.

— ალალი იყოს, დედის რძესავით შეგერგვოს. ჩვენ სახლში პურიც გვაქვს, გამოვაცხოთ და სამგზავროდ წაიღეთ. მოჯამავიერეები და ღარიბები ბოლშევიკების მომხრეები ვართ.

— ბოლშევიკები წითლებია!— ოჩიხთ და ყყოჩოით წამოიძახა თუჯამ და შუაში ჩამოვდა.

— ახლა კი წინ!— დაიძახა ქორიძემ.

ნაწილი დაიძრა. აი, მიატანეს მდინარის პირს. თუჯა მიდის და ფექობს.

ნეტა ახლა მამა მიყენა თუჯას. არა... არა... აი, ვათავდა ომი. მამა დაბრუნდა, ისევ დღომზე. მუშაობს. ერთხელ დალოლი შინ მივიდა. ისაიღო, ვაზეთიც წაიკეთხა. დაიპაძა. აი, მოჰყვა თავის ვადახდოდ ბრძოლას. არც თუჯა ჩამორჩება მამას. ოხ, როგორ გაახვიდნენ თუჯა ცეცხლის დანთების ამბავს, კარტოფილის აღმოჩენას, მწყემსების და მოჯამავიერეების ვადაჩენას.

ჩაფურქებული მარჯველ მიამიჯებდა. მას უკან მისდევდა მთელი ნაწილი.

— შესდევით!

— პაროლი...

— მუჟკა...

— ჩვენებია!— დაიძახეს იქიდან.

— აა, ამხანაგ ილიას ვაუმარჯოს!— მიესალმა ქორიძე.

— აა... ამხანაგ ქორიძეს ვაუმარჯოს!

სამხედრო კომისრები ერთიმეორეს ვადახვებენ.

— ამხანაგო ილია, ჩვენ ერთი წითელარმიელი გვეყავს, არ გინდათ ვაჩვენოთ?

— ვინ არის?

— აი ეს ყმაწვილი.

ქორიძემ ხელში აიყვანა თუჯა. ის ხელებს და ფეხებს იქნევდა, საშინლად აყვირდა. ბოლოს ხელიდან გაუსხლტა, უცნობი სამხედრო კომისრის წინ დადგა. უცნობ კომისარს მახარა ეცვა. ბუდონის ქული ეხურა. შავი თვალწარბი მებზეთი იფურებოდა. მაგრამ აი ამ მებზეთი შემობარს თვალეში ცრემლებით ავესო.

— მამიკო!— იყვირა თუჯამ და ფოცხვერით გულზე შეახტა.

მამა და შვილი დიდხანს კონცინდნენ ერთმანეთს. წითელარმიელები ძალიან ვააკვირა ამ შეხვედრამ.

— ამხანაგო მოსაძე, მომილოცავს ვამარჯვება. შენც კარგი მეომარი ხარ და შვილიც კარგი ბიჭი გყოლია.

კომისრებმა მეროდ ჩამოართვეს ხელი ერთმანეთს. ოუკები ვაშალეს და თითს აყოლებდნენ ხაზებს.

— ამხანაგო ქორიძე! შენ ამ გზით წახვალ, მთას რომ მიუღდეს. მე გვარდიელებს ფეხდაფეხ ვამოფუდებები. საღამოს თავი კობთოულში მოვიყაროთ.

ნაწილები ერთიმეორეს დასცილდნენ და გაულდნენ თავ-თავის გზას.

ბორის ჩხვიძე

5. კრუპსკაის სახელობის გორის ნ/ა კოლექტივი

აგურხანა

— იცი, იქ რას აკეთებენ? — ეკითხება ვაჭებ სათამაშოდ გამოსული პიონერი თავის ამხანაგს და თითო აგურხანის მილისკენ იშვრის.

- ვიცი...
- რას აკეთებენ?
- რას აკეთებენ და...
- არ ცოდნია!

სიცილობარბაზა ჩამოიარა რაზმის რიგებში.
— შენ იცი რას აკეთებენ, სხვას რომ ეკითხები? ჩაერია საუბარში რაზმის ხელმძღვანელი.

— როგორ არ ვიცი, ხელმძღვანელო; აგურხანა სჭრიან...

— აგური როგორ იჭრება? — დარცხენით იკითხა ერთმა და სხვებს გადახედა.

- არ იცი? ვაი, შენ არაფერი არ გცოდნია...
- შენ ბერი იცი, აი...

— რატომაც არ ვიცი. მამაჩემი მეთაურე იყო სოფელში და როცა სოფელში ვსწავლობდი, მამაჩემს ვესმარებოდი კიდევ აგურის მოჭრაში... გამოწვავიცი ვშველოდი ხოლმე...

- მაშ გვიმე, ბესოჯან, როგორ სჭრიან აგურებს...
- გვიამბე, ბესიკო, გვიამბე...
- ბიჭებო! — წამოიძახა უცებ ვლიკომ.
- რა ვინდა?
- ბესიკომ გვიამბოს რა... ის არა სჯობია, ბაჩემ წავიდეთ აგურხანაში და ადგილობრივ დავათვლიეროთ, თუ როგორ ამზადებენ აგურს...

— სჯობია, მაშა! — დემოწმენ ამხანაგები.

— ხელმძღვანელო! წავიყვანე აგურხანაში.

პიონერრაზმა პირი ხელმძღვანელისკენ მოიბრუნა და პასუსხ დაელოდა...

— წავიდეთ! — განაცხადა ხელმძღვანელმა მცირე მოფიქრების შემდეგ...

რაზმი გამწვირდა როგვი.

— ნაბიჯით იარ! — გასცა განკარგულება ხელმძღვანელმა. და რაზმი გაიშალა მიწოდორზე.

ჯერ კიდევ დაუსახლებელია ვაქს მიდამოები. რამდენიმე წლის წინ მთელ ამ უბანში დარაჯივით მოჩანდა უნივერსიტეტის შენობა და ყ-ფილი სემინარია... დღეს კი... თუმცა ჯერ კიდევ მოუწესრიგებელი მოსახლეობა... ახალი საცხოვრებელი ბინები... დავეგმილი ფართო ქუჩები... ტრაფიკი... ელექტრობოძები... შიგადაშვი თავისუფალი მინდვრები და გარშემო კი აგურხანები...

- სდექ!
- რაზმი შეჩერდა...

— მოველავარაკით აგურხანის დირექტორის ნებართვისათვის.

ხელმძღვანელმა გაიყვალა ორი რაზმელი და კანტორისკენ გასწია.

— მობრძანდით! — იყო ზრდილობიანი პასუხი.

თბილი სტუმარმიღებით რაზმი წათამამდა და ჩქარა ნეტყვასავით წაწვიდა შეკითხვები...

ბესიკოს ეუცხოვა ქალაქის აგურხანა...

მას, მაროალია, ემუშავნა მამის სააგურზე, მაგრამ აქაური საშუაო პირობები და მოწყობილობა არ ეკაშნიკა...

— აი, აქედან იწყება აგურის დამზადების ისტორია, — დაიწყო აგურხანის დირექტორმა და პიონერრაზმს

გადახედა, — უპირველეს ყოვლისა წერაქვე მომუშავები არღვევენ ნიდაგს და თიხას ამზადებენ.

რაზმი სმენად ვადაიქცა...

ბესიკომც დაქუცა თვალეზი და დირექტორის სხვაზე უფრო მიუახლოვდა...

— როცა თიხის ზენებს დავამზადებთ, — ვანაგრძობ და ისევ დირექტორი, — მუშები, რომელნიც სპეციალურად თიხის დაცრახ მუშაობენ, სჭრიან თიხას, და მოსახლელად გამზადებული თიხა იზოლება ორმა ორმოვში... მოხელილი ტალახით ივსება აგურის ფორმებიანი ყუთები და ნედლი, უკვე გაფორმებული აგური იწყობა აი მიღერუნებში გისაშრობად...

გამზარალი აგურები შეგავაქვს ქურაში, რომელსაც გომეანის ღუმელი ეწოდება; ხურდება ღუმელი და რამდენიმე ღლის შემდეგ უფერული, უღონო აგურების ნაცვლიდ ღუმელიდან გამოგავაქვს შეწითლებული, ქვაკალი მაგარი აგურები, რითაც შემდეგ ვაშენებ ჩვენს ფაბრიკა-ქარხნებს და საცხოვრებელ სახლებს...

— კი, მაგრამ, როცა ცული ამინდებია, აგურს როგორ აშრობთ? — იკითხა მოუთმენლად ბესიკომ და მამის სააგურე მოიგონა, სადაც აგურის შრობის დროს მოსულ ავდარზე ბესიკოს მამა სასოწარკვეთილებაში ვარდებოდა.

— ცული ამინდები, ცხადია, ხელს გვიშლის, — უპასუხა ბესიკოს აგურხანის დირექტორმა, — სწორედ ამიტომ არის, რომ ჩვენს მუშაობას სეზონური ხასიათი აქვს. ოქტომბრიდან აპრილის თხუთმეტამდე ქარხანა დაღუბულია... ნედლი მასალის ანუ თიხის დამზადებას თუ ვაწარმოებთ, თორემ ქარხნის სხვა სააქრობები შეჩერებულია... დერეფნები ჩვენ იმდენი არ გვაქვს, რომ სველი აგური დერეფნებში ვაშროთ, ამიტომ მთელი ჩვენი მუშაობა მზის სხივებზეა დამოკიდებული...

აგურხანის საერთო სახე

სახლიან სააგურე თიხას

— მაშ ქალაქშიაც არ არის მოწესრიგებული აგურის გაშრობის საქმე? — დაბალი ხმით იკითხა ბესიკომ.

— როგორც ხედავთ... ჩვენს ქარხნებში, მართალია, ბევრი მიღწევა გვაქვს სოფლის პირობებში აგურის დამზადების პირობებთან შედარებით, მაგრამ მთელი ჩვენი მუშაობა მაინც ზაფხულის თვეებით ამოიწურება... ამიტომ არის ხოლმე, რომ ჩვენი აგურხანები ვერ ასრულებენ ქალაქის დაკვეთას აგურების იწვოდების საქმეში... ჩვენი ქარხნები ზოგჯერ ნაკლები ხარისხის აგურსაც უშვებს ბაზარზე, მანკი სიკვამო პროცენტს შეადგენს, ასე რომ ჩვენს მუშაობაში ბევრი რამ არის გასაუმჯობესებელი. მაგრამ აგურხანების მუშაობა ძალიან მკიდროდ არის დამოკიდებული იმ დიდ მიღწევებსა და ამშენებლობასთან, რასაც თქვენ ხედავთ, პატარა ამხანაგებო, ჩვენი საბჭოთა კავშირის სინამდვილეში, თუნდაც ჩვენი ტფილისის აღმშენებლობაში...

ლირექტორმა ხელი გაიშვირა ახლად დასახლებულ ლენინის უბნისა და ვაყეს მიდამოებისაკენ, სიამაყით გადახედა ქალაქის სხვადასხვა კუთხეებში ახლადამართულ გიგანტ შენობებს და ღიმილით თავი დაბლა დახარა..

პიონერაზში აგურხანის ეზოში დაიფანტა. ბესიკო ლირექტორს აედევნა...

აგერ ლერდილივით გაცრილი თიხა შენიშნა ბესიკომ... ჩაიფიქრა... ვერ მოისაზრა, თუ აგურის წარმოებაში რა დანიშნულება ჰქონდა ასე სუფთად გაცრილ თიხას... ბესიკოს მამა არასოდეს ასე არ სცრიდა თიხას, ამიტომ...

— ძია! ეს გაცრილი თიხა რათ გინდათ?

— ეს საკრამიტე თიხაა. კრამიტი ხომ იცი, აი, სახურაეებად რომ ხმარობენ... კრამიტი მეტ გამძლეობას და სიფრთხილეს მოითხოვს, ამიტომ მას თიხის საუკეთესო მასალით ვამზადებთ... გაცრილი თიხა, სილაშერეული, თუ კარგად გამოიწევა, ცემენტით მავარი გამოდის...

— კი, მაგრამ ახლა კრამიტს რომ აღარ ხმარობენ სახურაეად?

ლირექტორს გაეცინა. ბესიკოს სამართლიანი შენიშვნა მოეწონა.

— ეგ მართალია, მაგრამ ჩვენც ძალიან მცირე რაოდენობით ვამზადებთ კრამიტს. ხანდახან, იშვიათ შემთხვევაში, კრამიტსაც ხმარობენ ხოლმე სახურაეად და ჯერჯერობით ჩვენს აგურხანებს სწორედ ამიტომ არ აუღიათ ხელი კრამიტის დამზადებაზე.

პიონერაზში დაწრილებით გამოიკითხა აგურის დამზადების საკითხები.

— მილი რად არის ასე მაღალი? — მიუბრუნდა ბესიკო აგურხანის ლირექტორს...

— მილი? — ლირექტორს ეუცნაურა ასეთი შეკითხვა, მაგრამ ბესიკოს ცნობისმოყვარეობაში საკითხის სერიოზულობასაც მიაქცია ყურადღება და ხმაშემა განმარტა ბესიკოს შეკითხვა.

— მილი მაღალი იმიტომ არის, რომ ლუმელი, როგორც ხედავთ, ნახშირით თბება, ნახშირი უშვებს შხამიან გაზებს წვის პროცესში და რომ ეს შხამიანი გაზი მოსახლეობისთვის სრულიად უვნებელი შეიქნეს, მაღალი მილები ჰაერის ზეითა ფენებში ჰფანტავს მწვენი გაზს და ქარს გააქვს ის შორეულ სივრცეში. ნავთით ან შეშითაც რომ ინთებოდეს ლუმელი, მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის ინტერესები მაინც მოითხოვს, რომ ქალაქი დატულ იქნას ყოველგვარი კვამლისა და გაზებისგან. კვამლი რომ უვნებელი გახადონ, აი ამიტომ არის მოგონილი ეს გრძელი და მაღალი მილი.

პიონერაზში ლირექტორმა ალაყაფის კარება მდე მიავილა და ღიმილით გამოეთხოვა ცნობისმოყვარე ომეველ თოხბას,

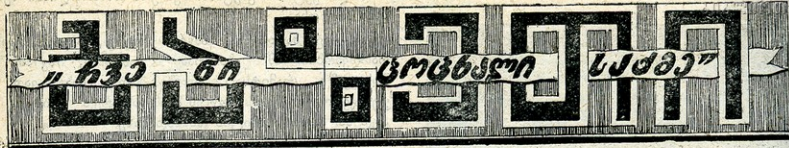
— ნაბიჯით იარ! — კვლავ მოისმა ხელმძღვანელის განკარგულება, და რაშიმ მწყობრში ჩამწყრივებულნი აედევნა ქუჩის საერთო ხმაურობას.

3. ჩხიკვაძე.

სტარია სააგურე თიხას

1930 წლის
1930

ჩვენი კოლექტივის ყოფა-ცხოვრება
(სურამი)

სურამის ცენტრალური ა. ლ. კ. ე. ინიციატორობით ჩამოყალიბდა 1929 წელს ებრაელთა ახალგაზრდობაში ფაბრიკისთვის სახელობის ნორჩ პიონერთა კოლექტივი, სადაც გაერთიანებულია 70 პიონერი. პირველ ხანებში მუშაობდა მოისუსტებდა. მაგრამ ხელმძღვანელთა აქტივობამ მუშაობა გამოაცოცხლა და მცირე ხნის განმავლობაში ჩამოყალიბდა რამდენიმე წრე: უღმერთოთა, სამხატვრო, მომღერალთა გუნდი, ჭრა-კერვის, მოწყობილია ოქტომბრის რევოლუციის ბელადთა კუთხე, გამოდის ორკვირეული კედლის გაზეთი „პიონერთა ხმა“. პიონერები აქტიურ მონაწილეობას იღებენ ყოველგვარ საქმეში: ნე-დღელულის შეგროვებაში, რისთვისაც მიეწყობა შაბათობა, ჩატარდა საბიბლიოთეკო ლაშქრობა და სხვ. კოლექტივი გადასულია მუშაობის ახალ სისტემაზე.

პიკორი ანდრო მამინაძე.

პიონერები კოლექტივიზაციის ფრონტზე

პარტიასთან და კომკავშირის ორგანიზაციასთან ერთად აქტიურად ჩაება ნ/პ. ორგანიზაცია კოლექტივიზაციაში და სას.-სამ. თვისის კამპანიაში. ამ მხრივ მისხაბი საქმიანობა გასწვია სიღნაღის (კახეთის ოლქი) ნ/პ. რაიორგანიზაციამ. რაიბუროს ხელმძღვანელობით ქალაქის პიონერთა კოლექტივიებიდან 9 დამკვერულმა ბრიგადამ იმუშავეს სოფლად. პიონერთა ბრიგადებმა დაპყვეს 3-3 დღე სოფლად, სადაც ეწეოდნენ ახსნა-განმარტებას გლეხობაში სოფლის კოლექტივიზაციის შესახებ. პიონერთა ბრიგადებმა გლეხობაში გაავრცელეს უფსო პოპულარული ლიტერატურა, გამოსცეს 2-2 ნომერი კელგაზეთები გლეხობის და სოფ. პიონერთა ჩაბმით, ჩატარეს საღამო-წარმოდგენები. ჩატარებულ იქნა 3. კოლექტივებში საუბრები მთლიანი კოლექტივიზაციის და უტილ-ნედლეულის შესახებ. ნ/პ. სიღნაღის კოლექტივებთან ჩამოყალიბდა ავროწრები. შეგროვილ იქნა თითოეული ბრიგადის მიერ 1 ტონა უტილ-ნედლეული. პიონერებმა ბრიგადები ეხმარებოდნენ კომუნა-კოლექტივებს აღწერა-აღრიცხვაში. ბრიგადებმა შეაგროვეს წყალ-ღობის ფონდის გაძლიერებისათვის 3-3 კაპიკი. ბრიგადებს თან ჰქონდათ სამუშაო გეგმები, რაიც გადა-მეტებით შეასრულეს.

მ. მარტელი.

როგორ მუშაობს საჩხერის საბავშვო სახლის ნ.პ. კოლექტივი

ფართოდ არის ვაშლილი ახალი ფორმები და მეთოდები, აგრეთვე დიდი ადგილი უჭირავს ვაშუ „ახალგაზრდა კომუნისტის“ და ჟურნალ „პიონერის“ გავრცელების საქმეს. კოლექტივი ავრცელებს 20 ცალ ჟურნალ „პიონერს“ და 100 ცალ „ახალგაზრდა კომუნისტს“. ეწყობა ექსკურსიები ღირსშესანიშნავ ადგილებში. კოლექტივმა უტილნედლეულის მოგროვებაში დიდი როლი ითამაშა. კოლექტივში უკვე მოგროვებელია 100 კილო უტილნედლეული. მთელი კოლექტივი კოლექტიურად წავიდა ქვრივი ქალის ყანაში და ქვები გადაუბოკა, მოეხმარა აგრეთვე დაბარვაში. ეს იმის მაჩვენებელია, რომ კოლექტივი დიდ დახარებას უწევს ქვრივ-ძლებს.

უნდა აღინიშნოს ის გარემოება, რომ კოლექტივი 1930 წლამდე არ ტარდებოდა ფიზკულტურა. ეს უნდა მივაწეროთ იმას, რომ საჩხერის რაიონში ფიზკულტურის ხელმძღვანელები არ მოიპოვებინა. მაგრამ როგორც იქნა 1930 წლის პირველი რიცხვებიდან გამოავიგვანენს ფიზკულტურის ერთი ხელმძღვანელი. დანარჩენ კოლექტივებში არა ჰყავთ ფიზკულტურის ხელმძღვანელები. საქარო ოლქში ურომ გამოავიგვანენს ფიზკულტურის მომზადებული ხელმძღვანელები.

ბავშვური იოსებ მაისურაძე.

მესკურსია ტვილისში

ერთი თვის წინად გორის რ.კ.გ.ს.კოლასთან არსებულ კრუსჰაიკის სახელობის კოლექტივმა მოაწყო ექსკურსია ტვილისში. ექსკურსიის მიზანი იყო ფაბრიკა-ქარხნების და მუზეუმების დათვალიერება.

ტილის ოთხი საათი იქნებოდა, როდესაც გორის საღვურზე პიონერები გულისფანცქალით ელოდნენ მამარებლის მოსვლას. აუწყებულია ის სიხარული, ის აღფრთოვანება, რომელიც პიონერების ცოცხალ სიტყვებში იხატებოდა.

მოვიდა მატარებელი. პიონერები ავიდნენ ორიონდაში. რამდენიმე წამის შემდეგ დაიბრა მატარებელიც. ჩავედით ტვილისში. დანიშნულ ადგილას მისვლის შემდეგ, ვავემგზავრეო მუზეუმების დასათვალიერებლად. დაეთვალიერეთ: ზოლოზიკური მუზეუმი, საქართველოს სარევოლუციო მუზეუმი და სხვა.

დიდი ინტერესი გამოიწვია პიონერებში საქართველოს სრევოლუციო მუზეუმში.

პიონერების გულიდან არ წაიშლება იმ რევოლუციონერთა დამოღვაწეთა სახელი, რომელთაც მშრომელი ხალხის თავისუფლებისათვის უბრძოლიათ.

მეორე-მესამე დღეს დაეთვალიერეთ ფაბრიკა-ქარხნები, რომელთა შესახებ პიონერებმა პატარ-პატარა ლექსები და მოთხრობებიც კი დასწერეს.

აბრუნ აკოფივი.

გლეხებს გახეთს უკითხავენ

ბორჯომის უფვის ქარხნის კოლექტივი

ბორჯომის უფვის ქარხნის პიონერთა მუშაობა გამოკოცხლდა. ჩამოყალიბდა სხვადასხვა წრე: პოლიტიკური, ბავშვობა, სამხედრო, სამხატვრო, დრამატიული, მოცეკვავეთა, მოსიმიღერეთა და ძერწვის.

ჩვენმა კოლექტივმა დიდი როლი ითამაშა წერა-კითხვის უკოდინარობის მოსპობაში, რაც გამოინატება იმაში, რომ თითოეულმა პიონერმა იკისრა შეასწავლოს წერა-კითხვა წერა-კითხვის მოზრდილ უკოდინარებს.

ვაწყობთ საღამო-წარმოადგენებს, სადაც ესწრებიან პიონერთა მშობლებიც.

კოლექტივი სათანადო სიმაღლეზეა პოლიტიკურა კოდნის მხრით. მან კავშირი გააბა ცემის, წაღვირის და ძირულისნ. პიონერთა კოლექტივებთან, სოციალისტურ შეჯიბრებაში გამოწვეულდ ჰყავს ბორჯომის საკავსო ქარხნის ნ. პ. კოლექტივი, საყუდისი და საბავშვო სახლის ნ/პ. კოლექტივები: გარდა ამისა, ჩამოაყალიბდა სოფლად კოლექტივები და აიყვანა საშეფოდ სოფელი ზანავი (ბორჯომის თემში).

ფოტიენე მაისურაძე.
მიხეილ ცაყაშვილი

ქუთაისის პიონერმუშაკთა სარაიოდნ კონფერენცია

27 თებერვალს გაიხსნა ქუთაისის ბ. კ. ო. პიონერ მუშაკთა პირველი სარაიოდნ კონფერენცია. დღის წესრიგის დამტკიცების შემდეგ 1 საკითხზე—საქართველოს პიონერმუშაკთა შეკრების შედეგებზე—მოხსენება გაა-

კეთა ამხ. გრ. სვანიძემ. გარდა ამისა, ცალკეულ საკითხებზე, სავაზაფულო თვისის კამპანიაში პიონერების მონაწილეობის შესახებ და პრესის მდგომარეობის და კერძოდ ჟურნალ „პიონერის“ შესახებ ქუთაისში მოხსენება გააკეთა ამხ. ც. აბუიანიძემ. კონფერენციამ ორ დღეს გასტანა, სადაც გამოხლეანდა იმ მოვლენებელი ფორმებით მუშაობა ჯ. რ. კიდევ ზოგიერთ კოლექტივებში, რომელც დღემდე მიმდინარეობდა. გარდა ამისა, გამოავარადა პიონერმუშაობის ყველა ნაკლი.

კონფერენციის მუშაობა მეტად ნაყოფიერი იყო. უთანასკენლად განაწილებულ იქნა ჯილდოები იმ კოლექტივებზე, რომლებმაც მეტი რაოდენობით გააგრცეღეს ჟურნალი „პიონერი“ და დააგროვეს ყველაზე მეტი ძველმანი. კონფერენციის შემდეგ გაიხსნა პიონერკოლექტივების ხელმძღვანელთა მოსამზადებელი კურსები. გამოშვება მოხდა ა წ. 16 მარტს. კურსები დაასრულა სოფლიდან ჩამოსულმა პიონერკოლექტივის 26 ხელმძღვანელმა და ქალაქელმა 40 პიონერხელმძღვანელმა.

იუსტიენე შვანიტაძე.

ხელმძღვანელობა არ გვიმარბა

სოფ. დერჩის (ლიჩხუმი) 7-წლიდთან არსებობს პიონერთა ორგანიზაცია, რომელშიაც ჩაბმულია 200-მდე პიონერი. უნდა ითქვას, რომ პიონერთა შორის მუშაობა წინსვლის მაგიერ უკან მიდის. კოლექტივის ძლიერ სუსტ ხელმძღვანელობას უწყევს 7-წლიდთან არსებული კომკავშირის უჯრედი. მიველი წლის განმავლობაში კრება ერთხელაც არ მომხდარა. თითო პიონერმა გადაიხსნა თითო აბაზა, რომ დამოწერილიყო ჟურნალი „პიონერი“, მაგრამ დღემდე ჟურნალი არ არის გამოწერილი. არ ვიცით, რა უწყევს ფული, რაში მოიხმარებს. კოლექტივებს არ ემჩნევა ახალ ფორმებზე და მეოთხედებზე გადასვლა. კოლექტივში არიან ასაკუდასული პიონერები, მაგრამ კომკავშირში მათ გადარიცხვაზე არავინ ფიქრობს.

მოვითხოვთ მეტ ყურადღებას და ხელმძღვანელობას, რომ დაშლის გზაზე მდგომი კოლექტივის მუშაობა გამოკო ხლდეს.

პიონერი.

გ ა მ ო წ ვ ე მ ე ა

ვიწერ ერთი წლით ჟურნალ „პიონერს“ და ვიწვევ შემდეგ ამზანაგებს კარლ ლიბქნხტის სახ. კოლექტივიდან: თ. გოცირიძეს, შ. ზურიაშვილს, ვ. ქრისტესაშვილს, ა. მარტირუხოვს, ლ. ნონიეს, მ. თთაროვს, ნ. კილაძეს, გ. გალუსტოვს, ლ. მოსესოვს, მ. გალუსტოვს; სიმონ ჯუღელის სახ. კოლექტივიდან: ე. ლეენიეს, ი. ალიგარაშვილს, ნ. ხატიაშვილს და ვ. იარალოვს.

გიორგი ბახუტაშვილი.

სახვარის გადასახვა

ა.

— რა ამბავია?—იკითხა მიხამ გაკვირებით.
 — რა და ლობეებს არღვევენ ჩვენი ბიჭები, ვინც კოლექტივში გავერთიანდით; მიუხედავად ჩვენი კლასიური მტრების სისინისა, ჩვენ მაინც განვაგრძობთ დაწყებულ საქმეს; ვუღს ვერაინ ავაცირებებს; ჩვენ ძალს ვერაინ დაგვატანს უუპველად კოლექტივში შედიო, მაგრამ როცა ნებაყოფლობით ვერთდებით, ნებას არავის მივცემთ ხელი შეგვიშალოს!

მიუგო სანდრომ ღიმილით, რა ტრაქტორს მოაჯდა. რკინის ხარი ავუჯუნდა და მიწას შეუტრია...

შეე ავარეარებულ ცეცხლის ბურთივით გადმოვიდა კის კამარაზე...
 ნელი ქარი იბერტყდა ფრთებს...
 თოვს კალთები ადნებოდა...

ხეებს კვირტი ამოეყარა...
 ტრაქტორი ბულრავედა მიწას, და ბელტი ბელტზე კირას გადადიოდა...

კოლექტივი გაერთიანებული გუთანი ზანტად იძროდა...

თესვა დაიწყო...
 კოლექტიველთა ყიყინა სძრავდა არეს...

— ყველა კარგი, მაგრამ ამ ლობეებს რალს ერჩიან?—
 ფიქრობდა მიხა, რომელიც დერეთანში ჩამოჯდა კუნძზე და მკერდი მზეს მიუშვირა...

ჩიბებს მოუკიდა...

ბ.

— მიხა, აქ რად ზიხარ?!—შეეკითხა ვანო, სკოლიდან რომ დაბრუნდა.

— აიშას ვუჭურებ, ვენახას ლობეებს რომ არღვევენ კოლექტივის ბიჭები,—მიუგო მიხამ შვილს ღიმილით.

— აბა რაა, მიხა, გაერთიანებულ ვენახებს შივა და შიგ ლობეები რალად უნდა? თუ კი მინდერებზე იშლება მიჯნა, ყორღნები, ვენახს რალად უნდა?

— რას ამბობ, შვილო, რამდენჯერ იმ ჩვენი ვენახის შემოღობვაზე ძეგვით ხელები დამსხსლიანებია, ტყეში წნელის მოჭრაზე მიწვალნია და ჩემივე ხელით დავარღვიო? კიდევ კარგი, რომ არ აყვევი მეც და არ შევედი კოლექტივში... კარგა გამაფრთხილა ნიკომ.

— დღეს თუ არა, მიხა, ხვალ შენ თვითონ მოითხოვ კოლექტივში შესვლას; ვინ ვაძალეზს? მაგრამ ნიკას რომ უყერი, იმ ბობოლას, შავსიელს, არ ვარგავ; ის ჩვენი წინსვლის მტერია და იმიტომ გიცრუებს გულს... აბა კარგი იმის აყოლა... რად უნდა ჩაიორჩე ახალ გზაზე შემდგარ სოფელს?.. ავერ გუშინაც დამკინენ ამხანაგებმა, რა პიონერი ხარ, რომ მიმას ვერ განუძარტე კოლექტივის მნიშვნელობა და გარეთ დარჩიო...

— ჰო, კარგია, მოდი... აბა ეს რა ასოა?—მიუაღერსა მიხამ და წინი გადაშალა.

— ესა? „კ“—ესე იგი კოლექტივი... ეს კადევი...—დაუწყო ახსნა ვანომ.

— აშას სულ კოლექტივი ელანდება?!—გაიხუმრა მიხამ და დაიწყო კითხვა.

— ჰო, ასე...

აზ. ხ. ჯუღელის სახელობის ქ. სიღნაღის ნ/მ კოლექტივის საბჭო

საგაზაფხულო თისკა

ბ.

— ამისი არ იყოს, აბა რაღა დროს ჩემი სწავლაა?!— მიუგო მიხამ, რა ვანომ უთხრა:

— ასე, მამა, სწავლა და სწავლა.

— ჰო, მაგრამ, რომელი „უჩიტელი“ შენა ხარ?!

— კი, მაგრამ, აბა ეს კალამი ასე დაიჭი, რომ ასოები კარგი გამოვიდეს... ის რა პიონერია, რომელს შინ წინა-კითხვის უკონინარი ჰყავს ვინმე და ისე დასტოვებს? როცა შეისწავლი წერა-კითხვას, იკითხავ ჟურნალ-გაზეთებს, წიგნებს, შენ თვითონ მიხედები ყველაფერს... აბა ახლა ასე დაწერე.. ასე დაიჭი; მამა, თორემ, ავერ შენი ნაწერი ბატის ნაფეხურს ჰგავს...

ვანო ხანდახან მაინც გაუტყავდა ხოლმე სიტყვას, სურდა მამის სიჯიუტე გაეტეხა, არ უნდოდა მათი ოჯახი ჩამორჩენილიყო სოფლის წინსვლას; მისი პატარა გული კოლექტივისკენ მიიწვედა და მიაქანებდა მამასაც; ისე მოუჭირდა ხოლმე მამას სიტყვას, რომ მიხა ველარაფერს ეუბნებოდა; ის გრძობდა, რომ შვილი მართალი იყო თითქოს, მაგრამ ძველ ადათზე აღზრდილს ვერ დაეთმო კერძო საკუთრება, მეურნეობა, მიუხედავად იმისა, რომ ხელდავდა ჩამორჩა კოლექტიურს, რომელსაც ყოველმხრივ ეხმარება მთავრობა; რატომღაც ვერ გაეწყვიტა კავშირი მამა-პაპურ გუთანთან, ისე იყო შეჩვეული გუთნისდება მიხა...

— ლობის მორღვევა? ჰმ!..

ამას ხომ ვერ გააგონებდით...

— მერე და რამდენი ფიჩხი ტყე ნადგურდებოდა ლობებინათვის და ტყეს კი უნდა გაუფრთხილდეთ... ტყეა ყველაფრის - მოძველები და მიკანებელი მასალის, საწვავი შეშის, წყლის, გარეული ხილის; სადაც ტყე იკავება, იქ მდინარეები შრება, აღარც ქარის დამჭერია, არც სიციხის გამგრილებელი, ტყე კი ამისი ფარია; სადაც ისპობა, იქ ჩნდება ნიაღვარი, ზვავი, მეწყერი, ჰაობი, (იკება; ტყე ბუნებრივი მკურნალია, ჩვენი ჯანმრთელობის დამცველი, ტყეცის სილამაზე; მას თვალისჩინივით უნდა გაუფრთხილდეთ ..

შეზე, ავერ იმ ქედებს, ქაჩაიო ცაკივით რომ დასცენია თმები—ტყე... მაგრამ აბა ახლა ავერ აიშასაც შეხედე, კობტა ბიჭივით რომ აყრია თმა—ტყე...

ვანაგრძობდა ვანო აღტაცებით და ხელს უშვერდა ქედებისკენ.

დ.

— მერე და, შენ მასწავლი როდის რა და სად უნდა?!— მიუგო ლიმილით და ჩიბუხი ქალამნის ქვინტზე დაიბერტყა, როცა ვანომ უთხრა:

— მამა, მთელი სოფელი ზეიმობს, საგაზაფხულო თესვას შესდგომია, ტყეზე ზრუნავს, შენ კი რა დაგე-მართა?

— აღრეა, შვილო, ეს მიწა სად გაშქტევა... მოსავალი მაინც მოვა...

— ვიან მოხნა-თესვით ცოტა მოვა და უხერო... ავერ, იმწინებზე რას ამბობდა აფრონომი! ყური უნდა უდლო... გუშინ ჩვენი მასწავლებელიც კი გვიხსნიდა... რაც აღრე დახნავ თურმე მიწას, ღრმად, შეიტან პატივს, მით უკეთესია; აღრე მოხნული მიწა ნესტს იმარაგებს, ლონიერია თვარო, თესლი უკეთ ღვივდება, მეტ მარაგს პოულობს წიაღში...

მზე აელვარებს ლევეარდს, მთებზე ჩამოდნა თოვლი, საგაზაფხულო თესვას ჰხედება პიონერთ რგოლი. მილიან მინდვრად ერთად, ეშველებთან გლეხებს, ჩქარა დასთესენ, ჩქარა გადაშავებულ ველებს.

საძლეულ ნაკეთზე უკვე ელავს თობი და ბარი, ისმის სოფელში მისულ ბრიგადის საუბარი. ტრაქტორი არღვევს ყამირს, აღარა ხენეშის ლომა! სოფელს ახარებს მტკიცე კოლექტიური შრომა.

მზე აელვარებს ლევეარდს, მთებზე ჩამოდნა თოვლი, საგაზაფხულო თესვას ვინ არ შხვდება შრომით?!

ა. ბილანიშვილი.

აი, მოსელთან რომ ყრია ნაკელი, უკვე დროა გატანის. სხვა არა იყოს-რა, სოფლის სისუფთავეზე მაინცა საპირო ზრუნვა. ძველებურად ცხოვრება აღარ ვარგა, მამა, ახალი ყოფა-ცხოვრება უნდა შევქმნათ... დახლს ჩვენ შევადგინეთ პიონერთა ბრიგადა და უნდა უშველოთ ღარიბ გლეხებს პატივის გატანაში; ნახე, ხვალ ურემები რომ უნდა შევებათ; შენ კი აღარ გიუურებ...

— მერე და ვინ რას გუებნება! მაგრამ წყლს მინდა დაავსევრო ეს ჩვენი ნაფუხარი, თორემ გამოიფიტა და...

— ჯერ ერთი, მამა, ჩვენში ისედაც მიწის სიფროვეა და შენ გინდა ესეც დაასვენო?! რაღა უნდა კანომ? მეორეც ისა, რომ შემიდასო არჩია მიწის დასვენებაზე... მას ეს კი არა, ვანოიერება უნდა, სასტუქის შეტანა, გაუფრთხილებული იარაღი, მანქანებით დამუშავება, მჭკრივზე თესვა ტრიერზე გადარჩეული და ფორმალნიით ნაწამლი თესლის, რომ გულდაფშუტა და სარეველო ბალახულის თესლული მოისპოს... ავერ, მთავრობამ აკი დაურეგა ღარიბ გლეხებს წამლეული უფასოდ...

ის წითელი ბეღელი რომ დაეარსეთ, სათესლე თუ არა გაქვს, იქიდან მოგეცემენ... მესამე და უმთავრესი, მამა, ისაა, რომ უნდა შემოირო თესლობარუნვა, როგორც ივარონომი ამბობს ხოლმე, და მასთან საპირო არ იქნება მიწის დასვენება, რომელსაც არაფერს არ მატებს ეს წესი. თესლობარუნვა კი იმიტომბა საპირო, რომ ზოგე მცენარე მიწის ზედაფენაში უშვებს ფესვებს, იქიდან ამოაქვს საზრდო, როგორცია უშვებს ფესვებს, იქიდან წელსაც რომ იგვეც მცენარე დათესს, ცხადია, მან ისევ მიწის ზედაფენაში უნდა ეძიოს საზრდო, და ის კი წინა წელსვე გამოიფიტა; მიწის ქვედა ფენა კი ჯერ გამოუყენებელია, იქ საზრდო ხელუღნებია, და ისეთი მცენარე უნდა დაითესოს მერეო წელს, რომელიც ფესვებს ღრმად

უშვებს, მაგალითად, კარხალი, კარტოფილი და სხვა, რომელიც აგრეთვე გამოსადეგია საქონლის საკვებადაც..

საქონლზეც ისევე უნდა ვიზრუნოთ, როგორც ჩვენ თავზე; უნდა დაითესოს აგრეთვე საქონლის საკვები ბალახეული—სამყურა, იონჯა, სოია, ესპარტეტი და სხვა...

ახლა გამწვევ ძალად მანქანები რომ შეჩიოდის, ჩვენ უკვე სამრეწველო საქონლის მოვლა-მოშენებას უნდა მივაქციოთ მეტი ყურადღება. კარგად რომ ვკვებით, მაშინ ასე ფერდობზეაქცეული, გამზღრები კი აღარ ილასასებენ. ამა შეხედე ჩვენ ლენინა ხარს და ნიკორა კამეჩს... კარგად ნაკვები საქონელი კი იძლევა გემრიელ და მსუქან ხორცს, რძეს, ტყავს, მატყლს ჩვენი მრეწველობისა და საფეიქრო საქმისთვის..

მიხა იჯდა, ილიმებოდა შვილის ჭკვიანურ მსჯელობაზე და ფიქრობდა:

— ჰაი დედასა, რას ნიშნავს სწავლა?! ახლა ეს ბაღი უნდა მჯობდეს? ძველ მთავრობასაც ასე რომ ეფიქრა ღარიბ გლეხთა შვილების განათლებაზე, როგორც ახლა, განა სიბეჩავეს ადრევე არ დაეაღწევედი თავს!

მ.

— რას შერებთ, კაცო, შენ რაღამ ვაგასულელა? რატიმ არღვევ ამ ლაზეს?!—შეუტია ცოლმა მიხას მეორ. დილას.

— ასე სჯობია... კმარა სიბნელე, შური, მტრობა...; ამ ლობის გამო, ვინ იცის, რამდენჯერ ვაგვიტეხია თავი მე და ქიტას ერთმანეთისთვის.

ჯერ არ დაეთავიბინა ეს სიტყვა მიხას, რომ ქიტამ ლობზე ხელი გადმოაწოდა.

ბოსტანს რწყავენ

— მართალი ხარ, მიხა; რა გეკონდა მეზობლებს ვასაყოფი და სამტრო? ახლა კოლექტივში რომ შევედით ყველა და ვცხოვრობთ ძმურად, ამას რა სჯობია?!

და საუკუნეთა სიბნელე, მტრობა ირღვეოდა ლობესთან ერთად...

მიხა და ქიტა, რომელთაც ამ მტკაველა მიწაზე არა ერთხელ ამოუცილებოდა ხანჯალი ქარქაშიდან, გადაეხვიენ ერთმანეთს...

— კეთილი იყოს, ქიტა, ჩვენი შერიგება...—დაატანა მარომ მორცხვად.

— ასე, მარო...

— აი, წაიკითხე და...—მიუგო მიხამ, როცა უბიდან ქალაქი ამოიღო, გაუწოდა და ქიტა შეიკითხა:

— ეგ რაა, მიხა?

— ნახე, და...

— როგორ, წერა-კითხვაც ისწავლე?!

— ამა რაა, კოლექტივში უსწავლელი ხომ არ შემივიდოდი?!

მიხას საკუთარი ხელით დაწერილი თხოვნა კოლექტივის გამგეობაში მოხვდა, წვერად მიღების შესახებ...

— ვინ შეგასწავლა წერა-კითხვა? ვინ გახვინა გზა?—შესცინა თავმჯდომარემ, ხელი რომ გაუწოდა.

— ვინა და...—მიხამ სინარულით გაიშვირა ხელი სკოლისკენ მიმავალ პატარა ბიჭზე.

— ვანომ?!

— ვაშა ჩვენს აქტიურ პიონერს!...—მოსწყდა მიხარულ კოლექტიველებს, ვანოს ხელი რომ დასტაცეს და აათამაშეს.

ილიმებოდა ვანო, მიხა, მარო, ქიტა, სოფელი, კოლექტივი, მთელი მიდამო, ილიმებოდა მრავალი სახე, მაგრამ უფრო კი—ახალ იმედებით გადალახულ საზღვარზე ანთებული მზე...

ლაშქრობა ლოთაობის წინააღმდეგ

სეზმან ერთმანდინდელი

პირველი კომუნა

ქართული
საბავშვო

მრავალი წლებიც ვერ დაჩრდილავს
ამ მოგონებას,
ეს გვეგონია, ტრადედია
სი იყო გუშინ.
ხედებოდენ მზიანს და ნანატრელს
დღის გათენებას,
ცეცხლი ღროშებდა აემართათ
და ერთი გულში.
და იმედებით სხივმოსილინი
იწყებდენ ჰედვას
საკაცობრიო და ნატერული
ახალ ცხოვრების...
შეერთა ვერსალი, და ტიერი
ბრძოლას ვერ ბედვას,—
დიდი ქალაქი ხელში იყო
კომუნარების.
არ მოელოდა პარიზი ამ
უცნაურ ამბებს:
მანიფესტებით მოიფინა
მისი ქუჩები.
„უცნობი“ არის ეს მთავრობა,
მას რომ განავებს, —
ღმერთი არა სწამთ და ყოფილან
მეფის ურჩები...
და ცოფიანებს ვერსალიდან
გაეხსნათ გზები,
ვით მზეს ღრუბლები, შემოერთყენ
გარშემო პარიზს.

მონაპოვარსა არ დასთმობენ
კომუნარები.
ვინ არ გასწირავს თავს მთვანი
და სისხლს არ დაღვრის.
დაიწყო ბრძოლა... სასაკლავო
ჰავადა ქალაქი,
და მაშინ სენას ეძახოდენ
წითელ მდინარეს.
ქუჩები, სისხლით შეღებილი,
იყო ნალაქი
და ვერ იტევდა მებრძოლებს
უთვალავ გვამებს.
იყო ძახილი, თუმც ამაოდ:
— **გაზა ხალხს, მეომრებს;**
დაპქრა საათმა! დე, ამხედრდეს
პატიოსანი!
კომუნისათვის ბარიკადებს
არგინ მოშორდეს!
კომუნისათვის თავს სწირავდეს
ხელკოჭრიანი.
და მზე კომუნის დაიფარა
შავი ღრუბლებით,
სამოცდათორმეტ დღეს მზეობდა
ღედამიწაზე.
დიღხანს ველოდით და ვილტოდით
მისკენ ბრძოლებით,
და ოქტომბერში კვლავ ევიხლეთ
კომუნა—ის მზე...
სანდრო ეული.

რეგელანის პირველი

დაღის გონა ქუჩა-ქუჩა,
მოღის ოფლის ნაკადი.
შორიდანვე მკერდზე უჩანს
ყულაბა და პლაკატი.

გამზირებზე ფულს აგროვებს,
სადაც ხალხი ირევა,
და ატარებს ქუჩებშივე
რემედისის კვირულს.

ქუჩა-ქუჩა დაღს გონა,
სადაც ფეხით მისწვდება.
მოგამაგრებს მკერდზე ნიშანს,
და ყულაბა იცხება.

ამ უბანს რომ დაამთავრებს,
მიაშურებს სხვა უბანს,
თან გაუბნევს ქინძისთავებს,
თან მოჰყვება საუბარს:

— „წითელ ნიშანს მოგამაგრებთ,
ღამიცადეთ ამხანაღ.
დაეხბარეთ, მოქალაქეგ,
უცხოეთის ამხანაგს.

სადაც ღღემდე ბატონობენ
სიმღიდრე და „ღირსება“,
და მუშებით —პატიმრებით—
ციხეები იცხება.

ხან ქარხნიდან აძვეებენ
უფულოდ და უბინოდ,
ზოგნი ბრძოლას აგრძელებენ,
ანდა როგორ უთმინონ.

დაპიცადეთ, გამეღვლებო,
მოგამაგროთ ნიშნები,
კვიგონეთ ჩავგოფლები,
ვიღლას ამას გირჩევდით.

ასე უბანს დაამთავრებს,
მიაშურებს სხვა უბანს,
თან გაუბნევს ქინძისთავებს,
თან აგრძელებს საუბარს.

შორიდანვე წითლად მოჩანს
ყულაბა და პლაკატი,
ქუჩა-ქუჩა დაღის გონა,
მოღის ოფლის ნაკადი.

ი. აბაშიძე.

როგორ უნდა ვიხსოვროთ სოციალისტურ კალაქში

საქართველოს
საბჭოთა რევოლუციის

ბავშვა სექტორი.

მკიდროდ დავეკავშირდეთ მოზადილებს

საზოგადოებრივი აღზრდა არ უნდა იყოს „სკოლის ქალიშვილების“ ხელში, როგორც ამას იტყობა ხოლმე ილიჩი, ვინაიდან ისინი განზე დგანან პედაგოგების მქუხარე ბრძოლისა და ცხოვრებისაგან, არამედ ეს თვით მშრომელთა საქმეა. როცა ვლადიმერ ილიას ძე ეცებოდა საბჭოთა სკოლას, ის ტყუილ-უბრალოდ როდი ამბობდა, რომ ეს სკოლა „მონობის ჯაჭვებისაგან განთავისუფლებულ ხალხთან“ ერთად უნდა მიდიოდეს სოციალიზმის გზით.

საბინაო საიჯარო კოოპერატიულ სახლებთან ჩვენ ვიპრსებთ ბავშვა ოთახებს. ეს არის მცირელი ნაწილი იმისა, რაც უნდა გაეცოდეს. იმ სახლებში კი, რომლებიც უნდა აშენდეს, ჩვენ უნდა მოვაწყუთ არა ბავშვა ოთახები, არამედ ბავშვა სართულები, ან ბავშვა სექტორები. სახლის ყველაზე უფეთესი ნაწილი, ყველაზე უფრო სინათლიანი, რომელიც მუზეუმის თავსი იტარებდა, ბავშვებისათვის უნდა იქნეს განათვისუფლებული. ბავშვა სექტორი, ან სახლის საბავშვო ნაწილი საქირთა აშენებულ იქნეს განსაკუთრებული მოთვარებით, იმ მიზნით, რომ მოწყვოს: ბავები, საბავშვო ბაღი, ოთახი მოწყვებისათვის, სადაც მათ შეეძლებათ მეცადინეობა, კითხვა, ხატვა, სიმღერა, სირბილი, თამაშობა, ხელსაქმიანობა, განტის სიტყვით, ყველ-ფერი ის, რაც მათ სურთ, სათანადო ხელმძღვანელობის ქვეშ. აუცილებლად საქირთა აქ მშობლების მარჩოვება. საქირთა თავისუფლად დროს ბავშვთა თანდათანობით ბავშვა საერთო საცხოვრებლად უნდა გადაიქცეს, მშობლები კი, რომელთა თვალწინ იწარმოებს მათი ბავშვების აღზრდა, შეიწყალებიან ამ აღზრდის მეთოდებს.

ყოველთვის, ამ 12 წლის განმავლობაში, ჩვენ ვამბობდით, რომ სკოლა, საბავშვო სახლი, ან საბავშვო დაწესებულება არ უნდა იყოს ცხოვრებისაგან მოწყვეტილი. ჩვენ ვცდილობდით სასკოლო პროგრამა შეგვედგინა ისე, რომ რაც შეიძლებოდა უფრო მკიდროდ დავეკავშირებინა ის ცხოვრებასთან. პარტიის პროგრამაში ლაპარაკია სახალხო განათლების საბჭოების შესახებ. სასკოლო საბჭოებისა და სახალხო განათლების სექციების საშუალებით ჩვენ გვინდა ჩავაბათ მუშები და მშრომელი ქალები, ძირითადად გლეხური და კოლმეურნეობათა მისა ბავშვა აღზრდის საქმეში. ჩვენ გვიჩვენებ მოხარდები გავაგზავნოთ საბავშვო ქალაქებში.

საბავშვო სექტორი, ბავშვა საერთო საცხოვრებელი, სადაც ბავშვები მიიღებენ სათანადო კვებას და აღზრდას, თანდათანობით გაათავისუფლებს დედებს. ამრიგად ქალი განიტყობება ბავშვებ მუდმივი მზრუნველობისაგან და დაწყარება სულ სხვა, ახალი დამოკიდებულება ბავშვებსა და მშობლებს შორის.

არა თავშესაფარი, არამედ საერთო საცხოვრებელი.

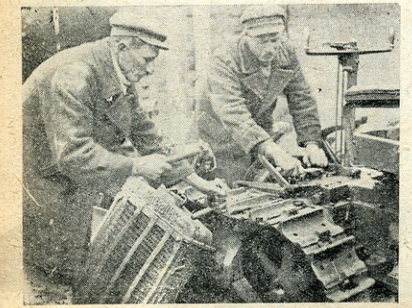
ცხადია, საქირთა ბავშვა საერთო საცხოვრებელი პატარა სახლებშია; ბევრია სოფლიდან ქალაქად სასწავლებლები ჩამოიული ბავშვი. არიან ისეთებიც, რომლებიც მხოლოდ მაშა ჰყავთ ცოცხალი, ან ქერივი დღდა მიჰყვება მუროე ქმარს, — ასეთი ბავშვებისთვისაც საქირთა საერთო საცხოვრებელი. არა საბავშვო სახლი, არა თავშესაფარი, არამედ საერთო საცხოვრებელი. დღეს სოფლიდან ჩამოსული ბავშვები დიდის ტანჯვით მოულოდენ ოთახს, ქირაობენ მოსამსახურეს და ცხოვრობენ, როგორც მოხერხებულნი. საქირთა აღმოეფინიოთ მათ დახმარება, რომ უფრო მოეწყონ.

ასე ესობათ ზოგადი საზოგადოებრივი აღზრდა რევოლუციის დასაწყისში. ჩვენ ბევრი მწარე გაცეითი გვაქვს საბავშვო სახლების ცხოვრებიდან, იმ მხრივ, რომ ხშირად უხვევდენ ხოლმე სწორი გზიდან და კარჩაკეტილი სასწავლებლების მდგომარეობაში ვარდებოდენ. ჩვენ ვიცით, საით მივყავდით ამ გარემოებას.

ჩვენ უნდა ვეცადოთ შეექმნათ ბავშვა საზოგადოებრივი აღზრდის ისეთი ფორმებიც, რომლებიც არ ჩამოაშორებს ბავშვებს მუშებისა და კოლმეურნეობათა გავლენას, არ ჩამოაშორებს მათ მშობლებს, მაგრამ ამავე დრო უნდა შეეძლოს ახლანდელი აღზრდის სიმახინჯვითა თავიდან აცილება.

ყველაფერი ეს უნდა იქნეს გათვალისწინებული ახალი ქალაქის აშენების დროს.

ბავშვა საქირთა საცხოვრებელთან ერთად საქირთა ავაშენოთ სკოლებიც, როგორ? სრულიად დამუშავებული და დასაბოთებული სკოლების გეგმა ჩვენ ჯერჯერობით არა გვაქვს, მაგრამ საქირთა ამ გეგმის დაუყოვნებელი შედგენა და ყოველმხრივად განხილვა. საქირთა სკოლები დაეფუძოვოთ წარბოვებს, დაწესებულებებს, საქირთა ამავე დროს თვით სკოლებთანაც ვიკოხოთი სახელსწრები, ყველაფერი ეს კარგად უნდა იქნეს განხილული. დღეს, როცა ქვეყნის ინდუსტრიალიზაცია, სოფლის მეურნეობის ძირეულად გადახალისება საუკეთესო ნიადაგს უქნის პოლიტექნიკურ სკოლებს, საქირთა განსაკუთრებული დავიროვებით იქნეს დამუშავებული ახალი სკოლების აშენების გეგმები. არ შეიძლება სკოლების შენება მარტო თიორიული ცოდნის მისაღებ გეგმასთან შეფარდებით.

ტრაქტორის არემონტებენ

ახლად დაწყებულ სახლებში საქირთა ბავშვა სექტორებისა და ახალი სკოლების აშენება. საქირთა ახალი სამოსელი ჩავაცით ახალ ყოფასა და ახალ სკოლას. ძველ სამოსელში ის უფვე აღარ იტყება.

შირვან-ზადე

შირვან-ზადე

ამა წლის თებერვლის განმავლობაში ამიერკავკასიის საბჭოთა ფედერაციის რესპუბლიკებმა — აზერბაიჯანმა, სომხეთმა და საქართველომ — იდღესასწაულეს ცნობილი მწერლის შირვან-ზადეს მიმართული მოღვაწეობის 50 წლის თავი. ამ დღესასწაულს სრულიად ინტერნაციონალური ხასიათი ჰქონდა. ამ დღილემ ერთხელ კიდევ დაამტკიცა, რომ ოქტომბრის რევოლუციის მონაპოვარი ერთა სოლიდარობა — ცოცხალი,

რეალური ფაქტია. ის გულწრფელი და აღერსიანი შეხედრა, რომელიც გაუმართეს აზერბაიჯანის და საქართველოს მშრომელმა მასებმა შირვან-ზადეს, მოწმობს, რომ ამიერკავკასიის პროლეტარიატი ჯეროვანად აფესებს ყველა იმ კულტურულ ღირებულებას, რომელიც ხელს უწყობს და იხმარება პროლეტარიატის კლასობრივ ბრძოლას და აღმშენებლობას. ასეთ კულტურულ ღირებულებას წარმოადგენს შირვან-ზადეს შემოქმედება.

შირვან-ზადე (ალექსანდრე მოვისიანი) დაიბადა ქალაქ შემახაში, 1858 წ., თერძის ოჯახში. თითქმის

წლისა იყო შირვან-ზადე, როცა მისი მშობლები გადასახლდნენ ქალაქ ბაქოში. აქ შირვან-ზადემ დაიწყო მუშაობა სხვადასხვა დაწესებულებაში, სწავლა მიიღო ან პროვინციის სკოლაში და ცდილობდა ნაკლი შეეცნო თვითვანვითარების საშუალებით. ხელს უწყობდა მას ის გარემოება, რომ ბაქოს სამკითხველო-წიგნალაცემი მუშაობდა. აქ გაცნო პირველად რუსეთის და ევროპის მწერლებს. ბაკომ, შემდგომ კი ტფლისმა, აუარებელი მისალა მისკამის შემოქმედებას. მისი პირველი მოთხრობა „ხანძარი ნავთის ქარხანაში“ გაზეთ „მშაქში“ დაიბეჭდა 1880 წელს. შირვან-ზადემ ფართოდ გამოიყენა ბაქოს ცხოვრება კაპიტალიზმის განვითარების ხანაში. მისი ყურადღება მიიპყრო კაპიტალისტურმა საზოგადოებამ, ბურჟუაზიულმა ყოფა-ცხოვრებამ და ფსიხოლოგიამ. მსხვილ და წვრილ ნაწარმოებში მან გადაგვიშალა კაპიტალიზმის გაერტყელება ამიერკავკასიაში და მისი ფარყოფითი მხარეები.

მან აგვიწერა სოფლის ცხოვრებასთან ერთად („ხანძარი“, „ხნეილი“) ქალაქის ცხოვრებაც („ქაოსი“, „მობხლის უბის წიგნაკიდან“, „პატიოსნებისთვის“ და სხვა); აქ შირვან-ზადემ ყურადღება მიექცია კაპიტალის ექსპლოატაციას, ბურჟუაზიულ „ოქროს ტრფილს“. მან ნიჭიერად აგვიწერა ბურჟუაზიული ოჯახი, დედაცაოის მღვთმარეობა, ცოლ-ქმრობის საკითხი („ევენი“, „ხანგრძობაზე“ „რომელია დედა“ და სხვა).

შირვან-ზადეს, როგორც წარსული ეპოქის მწერალს, დღესაც დიდი ადგილი უჭირავს სომხურ ლიტერატურაში. მის ნაწერებს დღესაც დიდი ინტერესით კითხულობენ

გავშუივი ივრკოდან პარიზის ბარიკადებზე

ჩვენ გიამბობთ იმათ გმირობაზე, რომლებიც ვიცით, — მაგრამ რამდენია, რომელითა შესახებ ცნობები არ მოგვევოვება. ბევრი, ძალიან ბევრი.

ტიტო, 14 წლის მოზარდა, ტყვიების წვიმაში დარბოდა და უხილვად წყალს სენ უნდ მოედნის დამცველებს. შრაპნელმა აიძულა კომუნარები უკან დაეხიათ და მსხვერპლად მიეტანათ ერთი კასრი ღვინო, რაც მათ ბატალიონის ეკუთვნოდა. მაგრამ ტიტომ მავადებიანა ძირი კასრის და დაიბაძა. ისინი ვერ დალევდნ ჩვენ ღვინოს“. ხელი სტყა მან თოვს, გასტენა და მოჰყლა ენადამითა ოფიცერი, ხლო შემდეგ გადაარჩინა ბატალიონის ფურგონი.

ზარლ ბედერატერ, 15 წლის ბიჭი, შევიდა არტორისტად „მავსელიუზის“ მე 7 ბატარეაში. 10 დღე და დაე არ დაუტოვებია ჰოხიკია და ყოველი მისი ვასროლა ნოშანში ხედებოდა. 18 აპრილს მელიში ყუმბარის ნატები მოიხდა ფეხში და მოავლოჯა. ის დაეცა ძახილით: „გაუშარჯოს რესპუბლიკას!“

ახალდაბრობამ პარიზის კომუნის დროს დაარსა ახალგაზრდათა მეოპარი რაზმები „მსროლელები პენშო“ იყვნენ 15 წლის ასაკის ბავშვები. 16 მაისს მათ გადაწყვიტეს მოეწყათ გაბედული გამოსვლა. ისინი ფარულად გამოვიდნ და გადაწყვიტეს ბულონის ტყეში წასვლა. ნახევარი საათის შემდეგ დაბრუნდნ შეიარაღებულები: იარაღი წაართვეს კანდარმებს.

გადმოაკვიმენ, რომ 13 წლის ბავში ევენ ვაკი-ვერ, რომელიც ეკუთვნოდა „მსროლელებს პენშო“, სამხსურს განაგრძობდა, მიუხედავად მიმივე კრილობისა.

21 და 22 მაისს, რამდენიმე დღით ადრე, ვიდრე ევრსალელები დაიქვრდნ პარიზის უკანასკნელ ქუჩას, შეიარაღებული იყო ახალგაზრდობის მებრძოლი კორპუსი. მათ ეძახდნ „კომუნის ბავშვები“ — 14-15 წლის ასაკის ასეული მოზარდები. მუშების ბავშვები, დამშულები და ბნელ სარდაფებში მცხოვრებნი, მონაწილეობას იღებდნ შატო ლიეს მოედანზე ბარიკადების აგებაში და ხელს უწყობდნ მის ბრძოლასწარინარობას; ორი იცავდნ ბარიკადას, მხოლოდ ისინი.

ერთმა „კომუნის ბავშვანამა“ დაუწყო ლანძღვა ვეწსალელეს მამის დახერტისათვის... და დაეცა ევრსალელის ტყვიით მოკლული.

ლოტეი, 15 წლის ყრმა, გაიქრა ტყვიის წვიმაში და კომუნარებს მოუტანა ბარიკადასთან მოკლული ლეიტენანტის ქუდი.

ვინ მოსთვლის, რამდენი ბავში, მუშის შვილი, დეცა კომუნისათვის ბრძოლაში, მაგრამ მათ შესახებ ცნობები არ მოგვევოვება. რაც ჩამოვთვალეთ, ისიც საქმარისია იმის დასამტკიცებლად, რომ 1871 წელს კომუნისათვის, პროლეტარიატის დქტატურისათვის მუშებთან და მუშაქალებთან ერთად იბრძოდნ მათი 13-14 წლის შვილებიც იარაღით ხელში მტარავალებს (ევრსალელების) წინააღმდეგ.

აი, როგორ შეიძლო ბრძოლა და სიკვდილი პარიზის მოზარდ თაობას 1871 წლის კომუნის დროს.

პიონერი ვალიკა

საიგალო

ქართული
ხალხური

მატარებელი ქმენით ჩამოვდა სადგურზე. ასტულა ხმელი, და მატარებელი მსწრაფლ ხალხით აიგის.

— ამ ვაგონში ავიდეთ, — ეუბნება ხანში შესული მასწავლებელი ბავშვებს.

— მობრძანებით — და რევიზორი ქალი წინ გაუძღვია. ბავშვები მსწრაფლ ავიდნენ, უკან ჩამორჩა მხოლოდ ორი-ვეფხეფაგაღვილი 15 წლის ბიჭი ბორისი. ყველა მოეწყო. ესენი საბავშვო სახლის მოწაფეებია.

— მით, როგორც სუსტებს, საქემიო მკურნალობა სპირიტებით და დასასვენებლად წაღვერში ვგზავნი, — ეუბნება მასწავლებელი რევიზორს.

— კეთილი, მე თვალყურს ვადევნებ — და რევიზორმა გზა განაგრძო.

— ასე, ბავშვო, კოტეს, ნინოს და გივის აბასთუმანში გავგზავნი, ხოლო დანარჩენებს კოჯორს ვავისტუმრებთ და ერთი კვირის შემდეგ თქვენთან მოვალ; ბორის, სადგურიდან ავტობუსით იმგზავრეთ, — გვლარ დათავა მასწავლებელმა, რადან მატარებლის წასვლის ნიშანი იყო და მალე კიდევ დაიძრა. მან მსწრაფლ დაისტოვა მტკერში და ბოლში გახვეული ქალაქი და მწვანე ველებს შეერია.

— ბორის, გვიამბე რამე, — სთხოვა მიტომ.

— გვიამბე, გვიამბე, დაიწყე ყველაზე პატარამ და ყველასათვის საყვარელმა მერომ; აი იმაზე, პატარა ბიჭ ჯამე კუბანზე, — აღარ იშლიდა მერი.

ბორისმა თავისი განსუტყეული ჯოხები გვერდზე მიასწყო და თანჯარაში გადაიტედა.

— ოღნავ ასხოდე პატარა მიშკას მათი ცივ ტაიგაში ცხოვრება, — დაიწყო ბორისმა.

— რას ჰყვები, ბორის? — შეეკითხა მიტომ.

— ჯერ დათავაო და შემდეგ გეტყვით, ანდა შეიძლება თვითონ მიხვდეთ, — მიუყო ბორისმა.

— ასხოგა მიშკას, რომ მამა ომში წაიყვანეს, დედა და მიშკა კი ქალაქში გადასახლდნენ. ბევრი წანწილის შემდეგ მიშკას დედამ ცირკში დამლაგებლის აღაწვი იზოვნა. ხშირად დასდევდა მიშკას დედას სამსახურში და თვალგებაფაკიბებული უტყქროდა მფრინავ კაცებს, მოვარჯიშე და მოჯირითე ქალებს, უტყქროდა და მოსწონდა. როცა ხალხი ტაშს უტყრადა რომელიმე მოჯირითეს, აუბედა და თამაშ ამფორბინებდა, მიშკა უნდოდა მათთვის წაებანა და ხშირად ვარჯიშობდა.

— ბორის, განა მიშკას დედას არ შეეძლო ბავში სასწავლებელში მიებარებინა და არ გაეცდინა?

— მიტომ, შენ რას ეტახი ვაცდენას? — წამოიძახა ანდრომ.

— ცირკი მძულს, იქ თამაში საშინელი ხოლობაა და იქ მყოფებს ყველას ვაცდენილად ველო.

— დაიცადეთ, — გააწყვეტინა ბორისმა, — დედას მართლა უნდოდა მიშკა სასწავლებელში მიეცა, მაგრამ აღარ დასცალდა.

— მაგრამ, ბორის, განა მიშკას დედა მოუყვდა? წამოიძახა მეორემ.

— არა, არ მომკვდარა. ცირკის მწვრთნელმა შეამჩნია, რომ მიშკა ვარჯიშობდა, გულდასმით გასინჯა ის, დედამის დიდხანს ელაპარაკა... და მიშკა გახდა ცირკის წევრი. პირველად მიშკასთვის სასიამოვნო იყო ცირკში,

მაგრამ მალე მოსწყენდა და შეტულდა. მალე თოჯზე სიარული და ცხენზე ჯირითი დააწყებინეს.

— მეშინია, ამას ვერ გავაკეთებ, — ხშირად ისმოდა მიშკას წუწუნთ.

— პატარა გველო! — დასტყვილებდა მწვრთნელი ადლოვით, — ჩქარა დაიწყე.

სხვა მოვარჯიშე კი უღარდლად განაგრძობდნენ თავის საქმეს და ვერც კი აშჩნევდნენ მიშკას ცრემლებს. ერთხელ, როცა მიშკა ჩვეულებრივ ტიროდა, დედა-მისი ცოტებით და ვედრით ხელში უკანა კარიბდა შე-მოვიდა და გაშტერდა. მისი საყვარელი ბიჭიკო ტიროდა და მწვრთნელი კი მითრახით თავზე დასდგომოდა.

— დამზადეთ ბილეთები, ბილეთები დამზადეთ, — გაისმა ხმა და გამოჩნდა რევიზორი ქალი, რომელსაც წინ კონდუქტორი მოჰყვოდა.

ბორისი რევიზორს შეაჩერდა. — წაღვერამდე ექვსი, არა? — შეეკითხა ის და ბავშვებს გადახედა, ბილეთები უკან გადასცა და გზა განავლო.

— მერე, ბორის, მერე? — და ბავშვებმა უფრო ახლო მიიწიეს.

— მე არ ვიცი, სად მინახავს ის ქალი. ის რუსია, მგონი, — წაილაპარაკა ბორისმა.

— ბორის, განაგრძე, — გააწყვეტინა ფიქრი ანდრომ.

— თქვენ გენცვალებთ, ბატონო ადლოვ, მე არ მინდა ჩემი ბავში აქ ასე დიტიანჯოს, დამიბრუნეთ, — ებეწებოდა მიშკას დედა.

შეუბრალებული იყო ადლოვი, მის სრულიადიკა შეებრალა ატირებელი დედა-შვილი და ისინი მხოლოდ დამკინაფი ლიმილით დააჯილდოვა.

— უჰ, რა ცუდი კაცი ყოფილა! — წამოიძახა მერომ — გეკი კუბანი რომ იპოვნა, ის კაცი უფრო კეთილი იყო და კარგად უვლიდა მას.

— მერი, — შეუტია მიტომ, — შენ სულ მეტი ლაპარაკი გიყვარს.

— რა გინდა, მიტომ, მე კინო მიყვარს და კუბანი რაკი კარგად თამაშობს, მეც იმიტომ ვიგონებ ასე ხშირად.

— დაიწყე, ბორის, — ბრძანების კილოთი სთქვა ანდრომ.

მერიმ წაიფრუტუნა, ბავშვებს სიცილი აუტყლია.

— გავიდა რამდენიმე ხანი. ცირკი აიბარვა. ახლა სხვა ქალაქებში წასასვლელად დამუშადა.

მიშკას დედა კიდევ ერთხელ შეეხვეწა მწვრთნელს, რომ მის მიშკა უკან მიეცა და ან ისიკ თან წაეყვინათ.

— მიშკამ ცირკში იმდენი რამისწავლა, რომ ის მალე დაიწყებს გამოსვლას. მისი დამბრუნება აღარ შეიძლება, — უპასუხა მწვრთნელმა.

— თქვენ წამოსვლაზე კი გამგეს მოელაპარაკეთ. საწვალმა მიშკას დედამ ვამგვსთანაც უარი მიიღო.

ბევრი იტირეს დედა-შვილმა განწორებისას, მაგრამ მათი შემბრალებული ცირკში არავინ აღმოჩნდა.

(გაგრძელება იქნება)

არ ზემოქალით ძველ პედაგოგებს მომავალი თაობის ისე აღზრდა, როგორც საპიროსა

კავშირები
საქართველოში

დღეს დიდი ყურადღება უნდა მიექცეს საბჭოთა სკოლებს, რომ წვენი მომავალი თაობა ისე აღზარდონ, როგორც წვენ ხელისუფლებას სჭირდება. ამის გარეშე უნდა გაეუწიოთ კონტროლი საბჭოთა სკოლების პედაგოგებს, თუ როგორ ამზადებენ ისინი მომავალ თაობას, პიონერებს, ოქტომბრელებს. იქნება ჩვენს სკოლაში მოიპოვება მანერა პედაგოგები, იქნება პრაქტიკულ საკითხებს ამზინებენ, და აი სწორედ ამისთვის არის საჭირო კონტროლის გაწევა, რომ ძველმა პედაგოგებმა არ დაამახინჯონ საკითხები, არ დაიწყონ ძველი წესების გამოყენება. ძველმა პედაგოგებმა იქნებ ვერ შეითვისეს ახალი წესები და ისე ვერ აღზარდონ ჩვენი მომავალი თაობა, პიონერები, როგორც დღეს ხელისუფლებას სჭირდება. ამა გავუწიოთ კონტროლი სიღნაღის 10 წლედის მასწავლებლებს, რომ გადავხედოთ, დავინახათ ბევრ უმსგავსობას. ახლავე აღვნიშნავთ. ამა დაიწყეთ.

ავილოთ 10-წლედის მასწავლებელი ბენია შირიანი-შვილი. იგი ძველი მასწავლებელია, დღეს უკვე მოხუცებულია, სმენამოკლებული. იგი ვერ შეკუდება ახალ ცხოვრებას, მან ჯერ კიდევ არ იცის, თუ დღეს მომავალი თაობა როგორ უნდა აღზარდოს მასწავლებლის დრო ჰგონია, მოწუხებს ისე ექცევა, როგორც ძველად. ბენია ყვირის, უწმინდური სიტყვებით უმასპინძლებს ბავშვებს: შე პირუტყვი, პოტენტოლო, ველურო, ჯიბგორო და სხვა. თუ მოწაფეს გაკვეთილის გადმოცემის დროს უბრალო რაიმე შესცდვა; თვითონ იცის, რასაც უხამს. მან მალ-მალე იცის მოწაფის უბრალო რამეც დასჯა, მაგალითად: უკან მიხედვის გამო, დიმილის და სხვა ასეთების გამო. პიონერი, მომავალი თაობა, როგორ უნდა აღზარდოს, თუ იგი ასე მოიქცევა. ავილოთ მეორე მასწავლებელი ნიკოლოზ ჩერემისხილი. ნიკოლოზი ძველი რეჟიმის კაცია, ნაადიკრალი, რომელიც თავს იხრჩობს ლენინო-არაყში. არ არის ისეთი დღე, ისეთი საათი, რომ იგი მთვრალი არ იყოს. მას ყოველ წამს თან ახლავს თავისი ერთგუ-

ლი ძმა და პირის ზიარება—ლანძღვა-ვინება; მის ისე აქვს ავტორიტეტი გატეხილი, რომ მის გაკვეთილზე არცერთი ამზანავი არ ესწრება. თუ არ ვცდები, მგონი გაზეთშიაც იყო გამოქვეყნებული, მაგრამ მასზე არაფერია არ იმოქმედა. იმედია, ამა სათანადო ორგანოები მიიღებენ მხედველობაში და ზომებს მიიღებენ.

ამავე მასწავლებელში არის მარიამ ოთაროვი, რომელიც რუსული ენის მასწავლებელია. მარიამმა ქართული სრულიად არ იცის. მოწაფე რომ ქართულად დაელოპარაკოს მეორე მოწაფეს, მაგალითად, ქალი ვაჟს, ის ამბობს: „არსიყობთ“ და სხვ.

პირველი ჯგუფის მასწავლებლად არის ვინმე თამარა ზაიდაშვილი. მან არ იცის, თუ როგორ უნდა აღზარდოს პაწაწინა ბავშვები, ოქტომბრელები; ბავშვებს ისეთ გაკვეთილებს აძლევს, რომელიც პირველ ჯგუფს არ შეეფერება. მათ არ ესმით არაფერი და ამის გამო არაფერს არ აკეთებენ. უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ თამარა ზაიდაშვილი აცდენს გაკვეთილებს ტყვილ-უბრალოდ და ხან რას მიმართავს, ხან რას, რომ თავი გაიმართლოს, თუ რისთვის არ იყო სკოლაში, რის, გამოც ბავშვებს გული უტრუვდებათ სწავლაში.

გადავხედოთ ახლა სოხუმურ შეიღწკლებს. აქაც დავინახავთ სიმანხვებს.

აქ მასწავლებლადია ამაიანი ასია, რომელმაც არ იცის, თუ რომელ ჯგუფში რა პროგრამა უნდა შესწავლოს. მაგალითად, მეშვიდე ჯგუფს ანატომიის მაგიერ ფსიქოლოგიას ასწავლის. მასთან ერთად ისეთ საუბრებს უმართავს მოწაფეებს, პიონერებს, რომელიც მათ ასაკს და ჯგუფს არ შეეფერება, მაგალითად: სქესობრივ კავშირზე. განა შეიძლება პიონერებთან ასეთი საკითხების დასმა? მოუხდარო, როდესაც ბავშვი მანქანის საშუალებით გაკეთდება“.

საპიროსა ამას ყურადღება მიექცეს.

გიორგი.

გავაუმჯობესოთ გავშოთ კვება

გავ. „პრადას“ ინიციატივით ხდება ამჟამად სრულიად საკავშირო საზოგადოებრივი კვების საკითხის დავეალიერება.

ამ დათვლიერებაში პიონერებმაც უნდა მიიღონ ქტიური მონაწილეობა; უპირველეს ყოვლისა, ყველაზე ქტიური პიონერები უნდა იქნან შეყვანილი დათვლიერების საზოგადოებრივ კომიტეტებში, ამასთანავე უნდა იქნას მთელი რიგი პიონერული დამკერელი ბრიგადები სასადილოებსა, სამზარეულოებსა, სკოლის ბუფეტებსა და საზოგადოებრივი კვების სხვა ადგილებზე თავდასხმებისათვის. ცხადია, რომ ამ ბრიგადებში პიონერებმა უნდა აიბან სამუშაოდ მოწაფეები და აქტიური ბავშვები ეუკავშირებულ ბავშვთა რიგებიდან.

ჩატარებულ მუშაობათა საფუძვლებზე და აღმოჩენილ კატეტებზე, თუ როგორ არის მოწყობილი ბავშვთა კვების აქტი, საჭიროა პიონერორგანიზაციების მთელი რიგი მოხიზვნებით და დავალებით გამოსვლა; ასეთ მოთხოვნად ეიძლება ჩაითვალოს:

მიღწეულ იქნას საზოგადოებრივი კვების საქმის აფართოება სკოლებში, მოედნებზე, საბავშვო ბაღებში და სხვაგან.

გაუმჯობესდეს და მაქსიმალურად გაიფუდეს ბავშვთა კვება.

გაიხსნას საბავშვო საღებო სასადილოები. შექმნილ იქნას საბავშვო საღებო მაგიდები საერთო სასადილოებში და დაწესებულ იქნას განსაკუთრებული საათები ბავშვთათვის.

მიღწეულ იქნას ბავშვთა სადილებზე ფასების დაკლება.

გადიდებულ იქნას საკვები სახსრები საბავშვო სახლებსა და სხვა საბავშვო დაწესებულებებში. შეიკრებულ იქნას ყოველ მუშათა რაიონში (ჭიათურა და სხვა) საბავშვო მისაღები წაგნაკები.

დაწესებულ იქნას საზოგადოებრივი კონტროლი კვების ხარისხსა და ხარჯზე.

მოეწყოს ს.სკოლო ბოსტნები ცხელი საუბუმებისათვის.

მოგვარდეს ბავშვთა საზოგადოებრივი კვების საკითხი კოლმეურნეობებში.

დაახლოვებით ასეთი წესით უნდა მოვიკიდოთ ხელი ბავშვთა საზოგადოებრივი კვების მოგვარების საკითხს.

საზოგადოებრივი დათვლიერება ამ მუშაობის პირველი რგოლია.

მ. კოლიუხი

რედაქტორი: სარედაქციო კოლეგია.